

Od příběhů k životu

- školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

(zpracovaný podle RVP ZV)

Základní škola a Mateřská škola Písečné, příspěvková organizace
Písečné 30

Předkladatel - název a kontaktní údaje školy:

Základní škola a Mateřská škola Písečné, příspěvková organizace

Písečné 30

593 01 Bystřice nad Pernštejnem

Telefon: 566 573 226

E-mail: zs.pisecne@email.cz

IČ: 75021404

IZO: 102931402

RED-IZO: 600130371

Ředitel:

Mgr. Jana Vojtová

Zřizovatel:

Obec Písečné

Písečné 25

593 01 Bystřice nad Pernštejnem

Telefon: 566 573 224

Email: obec.pisecne@tiscali.cz

Platnost dokumentu: od 30. 8. 2012

razítko

Podpis ředitele: .....

Název dokumentu (úpravy) ŠVP	Platnost od ...	Datum, podpis a razítko

1. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Jsme málotřídní základní školou, ve které se vzdělávají žáci od 1. do 5. ročníku. Škola je právním subjektem – příspěvkovou organizací. Její součástí je také mateřská škola, školní družina a školní kuchyně s jídelnou.

Naše škola se nachází v obci o velikosti asi 200 obyvatel. Žáci naší školy jsou venkovské děti z Písečného a jeho okolí. Škola má dvě učebny, v nichž se vzdělávají žáci pěti ročníků.

Vybavení a podmínky školy

Budova školy nabízí dvě učebny pro žáky základní školy a místnost pro školní družinu a dále jednu učebnu mateřské školy. Poloha budovy umožňuje dětem a žákům pohyb venku, v zatravněných prostorách, které ke škole patří. Součástí školy je i školní kuchyně s jídelnou a školní družina. Žáci mají k dispozici i malou školní knihovnu, která je postupně dovybavována a aktualizována. Škola má kvalitní hygienické zázemí (umývárny a WC). Pro veřejná vystoupení jsou využívány prostory mateřské školy nebo sál blízkého kulturního domu.

Třídy základní školy jsou vybaveny kobercem, jedna z nich pět počítačů. V době velké přestávky žáci svačí ve školní jídelně, kde mají zajištěný pitný režim. V teplých dnech tráví žáci část velké přestávky v prostoru před školou.

Vyučující a pracovníci školy mají k dispozici počítače připojené k internetu, tiskárnu a kopírku. Materiální vybavení je třeba postupně obměňovat a doplňovat, což se dle finančních možností postupně děje.

Díky nízkému počtu žáků škola představuje ideální zázemí pro individuální přístup, a to i k žákům se specifickými poruchami učení či žákům nadaným. Škola je také otevřená integraci postižených dětí.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy tvoří dva vyučující, tj. třídní učitelka a ředitelka školy. Další pedagog se dětem věnuje ve školní družině.

Všichni učitelé jsou plně částečně kvalifikovaní, vzdělávání si doplňují a oživují zejména na akreditovaných seminářích a dalších vzdělávacích akcích. Vyučující anglického jazyka tento jazyk plynne ovládá, další si jazykové znalosti doplňují.

Charakteristika žáků

Žáci naší školy jsou venkovské děti z Písečného a okolních vesnic. I když se kolektiv třídy každým rokem obměňuje, žáci se znají už od mateřské školy. Složení žáků umožňuje i integraci dětí se specifickými poruchami učení.

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do dlouhodobých projektů Recyklohraní, Školní mléko a Ovoce do škol. Prozatím nerealizuje spolupráci s žádným zahraničním subjektem.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči:

✓ Rodiče jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí, a to na rodičovských schůzkách, ale i mimo ně. Na konzultaci s vyučujícím mohou přijít se svým dotazem nebo připomínkou také kdykoli mimo vyučování.

✓ Škola pravidelně informuje rodiče žáků o dění ve škole pomocí školní vývěsky na chodbě školy. Plánujeme rozšířit také informovanost prostřednictvím internetových stránek.

✓ Rodiče jsou zváni na akce pořádané školou a zapojují se také do přípravy těchto akcí.

✓ Někteří rodiče přispívají dětem svými dárky zejména v době Vánoc, Mikuláše a také sponzorskými dary pro pravidelný dětský karneval.

Spolupráce se zřizovatelem:

Obecní úřad podporuje školu zajištěním provozních financí. Pracovníci obecního úřadu provádí ve škole technické opravy a údržbu. Škola také vypomáhá při akcích obecního úřadu, jako je besídka pro seniory či setkání rodáků.

Spolupráce se SPC PPP:

Na vzdělávání žáků se SPU spolupracuje škola v současné době se Speciálně-pedagogickým centrem v Jihlavě. Jeho pracovnice poskytuje svá doporučení, rady, a také nabízí konzultace vyučujícím, či návštěvu ve škole.

Spolupráce s dalšími subjekty:

- knihovny
  - škola spolupracuje s obecní knihovnou v Písečném, a to využíváním možnosti pravidelných návštěv a ukázkou nabídky, kterou dětem jejich nejbližší knihovna poskytuje.
  - také navštěvujeme s Dětské oddělení Městské knihovny v Bystřici nad Pernštejnem
- Kulturní dům v Bystřici nad Pernštejnem
  - při vhodné nabídce pořadů pro děti navštěvujeme divadelní představení pořádaná kulturním domem
- okolní školy
  - zejména se školami v Jimramově (společné výlety), ve Víru (nabídka vzdělávání pedagogických pracovníků, v Lísku

Akce pravidelně pořádané školou:

- drakiáda
- návštěva Mikuláše
- besídka pro seniory
- vánoční besídka
- dětský karneval

- Bystřicko čte dětem
- besídka ke Dni matek
- školní výlety exkurze
- přespávání ve škole se čtením a hrami
- celoroční nabídka zájmových kroužků

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Písečné je dokumentem o vzdělávacím procesu vypovídajícím o záměrech vzdělávání v této škole. Vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, z podmínek, ve kterých se škola nachází a také ze směru, kterým chceme školu vést. Je proměnlivý, protože stále objevujeme a chceme objevovat nové a efektivní cesty ke vzdělávání dětí.

Zaměření školy

Název školního vzdělávacího programu „*Od příběhů k životu*“.
Něco málo k tomu, jak chceme příběhy využívat. A proč zrovna příběhy:

Škola – příběh – život

aneb

Příběhy jako klíč k dětské duši, včetně jejich motivace

Proč vyprávět příběhy?

V každé společnosti dospělí vyprávějí dětem příběhy, aby je tak poučili o životě. Příběhy nám předestírají situace, které se podobají těm našim. Pomáhají nám prožít a poznat přátelství, naděje, strachy a nápady z bezpečné vzdálenosti. Příběhy jsou klíčové při učení se mateřskému jazyku, ale nejen to.

Zde je několik dalších výhod, které příběhy přináší:

Příběhy jsou předmětem pozornosti a zdrojem motivace

Když děti pracují s poutavým příběhem, jakoby to ani nebylo učení. Děti čtou ne proto, že to po nich někdo chce, ale protože je zajímá, jak bude příběh pokračovat. Této zvědavosti se dá využít a cestu k závěru příběhu ztížit – ukrýt jej do nějaké aktivity, např. vyžadující spolupráci nebo vybavení probraného učiva. A ať už příběh samy čtou, nebo jen poslouchají, děti jej prožívají jakoby se děl jim, a skryté učivo i skrytá poselství tak v podstatě bez námahy zapustí kořeny v jejich srdcích a vědomí.

Příběhy jsou zábavné

Děti se učí a přitom se baví. Příběhy přitom nejsou zábavné jen samy o sobě. Dávají také příležitost k hraní scének a pantomim, výtvarným a jiným ručním pracím a ke hrám, což jsou všechno pro děti přirozené způsoby učení.

Příběhy se váží k tématům a pomáhají propojovat předměty mezi sebou

Mnoho příběhů má námět, který umožňuje učiteli přiblížit oblíbená předškolní a prvostupňová témata. Například pohádka *O dvanácti měsíčkách* může krásně posloužit jako úvod k tématu zima, ale také jako podklad k výuce časových celků. Povídka Marka Twaina *Milionová bankovka* může dobře posloužit k výuce finanční gramotnosti, jako úvod do počítání s vysokými čísly a pro svou literární hodnotu se dobře hodí i do literární výchovy.

Příběhy učí dobrým mravům

Úlohou učitelů není pouze učit vědomostem, ale též se spolupodílet na výchově zodpovědných lidí. Většina dětských příběhů poskytuje základy pro lidské soužití – jen laskavé a statečné potká šťastný konec.

Příběhy učí abstraktnímu myšlení

Příběhy pomáhají pochopit abstraktní koncepty, poněvadž jsou součástí konkrétních situací. Kupříkladu výše zmíněná pohádka může předškolním dětem pomoci pochopit pojmy rok a měsíc.

Příběhy pomáhají s vyjadřováním

Vyprávění nebo recitace před spolužáky není nic snadného. Vymyslet a napsat vlastní příběh také ne. Převyprávět nebo shrnout příběh, který jsem už mnohokrát slyšel, je podstatně jednodušší. Tím si děti vytvoří základ sebevědomí, který jim později pomůže vyjadřovat své vlastní názory.

Poslouchání a čtení příběhů je základem kreativního vyprávění

Ti nejlepší vypravěči naslouchají cizím příběhům a staví na nich. I Shakespeare většinu svých zápletek ukradl jiným lidem! Jak se děti seznamují s různými druhy příběhů, rozvíjejí nápady druhých a samy se stávají vypravěči.

Příběhy pomáhají kritickému myšlení a vyjadřování názorů

Neexistuje žádná „správná odpověď“ na otázku: Líbí se ti tenhle příběh? Příběhy dávají dětem příležitost vyjádřit svou libost či nelibost, hledat co dělá dobrý příběh dobrým a vysvětlit proč. A nemusí se strachovat, že to řeknou špatně.

Příběhy mohou být vyprávěny velkým skupinám a nic to nestojí

Mnoho moderních pedagogických postupů je postaveno na drahé technice, jako jsou CD přehrávače, videopřehrávače, kopírky, počítače a interaktivní tabule, nebo předpokládají malý počet žáků. Dobrý vypravěč může udržet pozornost stovky dětí a ilustrace vykouzlit několika tahy křídou.

Školní vzdělávací program jsme nazvali „Od příběhů k životu“. Příběhy, jejichž využití jsme popsali výše, jsou pro nás tedy pouze prostředkem k tomu, co nám ve vzdělávání připadá nejdůležitější: připravovat žáky pro život, nikoli tedy jen pro další ročník, stupeň vzdělávání, další školu (k čemuž ovšem v dnešní době nejen pod tlakem rodičů až příliš snadno sklouzáváme).

Chceme, aby od nás odcházeli žáci vybavení ani ne tolik znalostmi, jako spíš schopnostmi orientovat se v životě, rozumět tomu, co umím, zjistit, to, čemu nerozumím, a dalšími kompetencemi, tedy schopnostmi, které nehledě na vlastní obsah vzdělávání každý jedinec potřebuje na své cestě studijním, osobním i pracovním životem a které mu pomáhají zvládat situace, ve kterých se může ocitnout.

V oblasti znalostí a dovedností je naší snahou i povinností poskytnout žákům základní vzdělání, tedy to, co všichni budou potřebovat pro svůj život, ať už se zapojí do společnosti jako traktorista nebo ekonom. Každý bude potřebovat číst a psát, kultivovaně komunikovat a mít přehled o tom, v jakém světě a prostředí se pohybuje.

Z tohoto hlediska se proto snažíme předávat žákům to, co má smysl. A rozhodně také to, čemu žáci rozumí. Od příběhů ve vzdělávání očekáváme usnadnění osvojování těchto znalostí a dovedností.

Přípravu pro život v moderním světě vidíme také ve vybavení žáků angličtinou. I toto se snažíme předat žákům kvalitně. Přestože anglický jazyk je povinný od třetího ročníku, zařadili jsme jej do učebního plánu už od počátku školní docházky. Čím dříve, tím lépe. Děti bez „jazykových buněk“ do mluvení v prvním ročníku netlačíme, protože si dobře uvědomujeme, že někdo potřebuje jazyk dlouho poslouchat, aby si jej osvojil. Díky začátku od 1. ročníku, a vlastně v návaznosti na mateřskou školu už dříve, u nás děti tento dlouhý, pro někoho velmi potřebný začátek mají. S angličtinou se sice žáci budou setkávat až do konce školní docházky. V naší malé škole jim proto chceme předat ty kořeny cizího jazyka, které třeba u těch méně jazykově nadaných budou tím jediným, co jim z angličtiny zůstane. Ale to hlavní, co chceme zprostředkovat, je chuť učit se cizí jazyk a také poznání, že je nutné na jeho osvojování a zdokonalování pracovat.

Náš postoj k žákům se snažíme stavět na respektu k individualitě, k potřebám svým i k potřebám druhých. Každý tihne k jiné oblasti života. Každý je v něčem dobrý a rád to vidí, proto je na místě právě ve škole mu to ukázat. Každý má navíc nějaké nedostatky, kde škola může pomoci úspěšně se s nimi poprat. Člověk si totiž může vybrat obor své činnosti, ve kterém vyniká a je dobrý, ale musí ho znát. A i když si ho vybere, určitě se bude setkávat i se situacemi z jiných oborů, které přesto bude chtít a potřebovat zvládnout.

Spojení ročníků nabízí širší možnosti spolupráce než běžná věkově homogenní třída. A sice spolupráce mezi žáky různých ročníků. Každý sám pro sebe pak této věkové (a ročníkové) různosti může využít i tak, že ten mladší se připraví na to, co bude jednoho dne zvládat sám. A ten starší může v jiném světle vidět to, co už zná, může nenápadně pěstovat své pozitivní sebepojetí na základě prožití, že už je dál a tomu starému dobře rozumí.

Snad ještě více než ke spolupráci napříč ročníky, vede malotřídní vyučování k důrazu na schopnost žáků pracovat samostatně. Každý je zde zodpovědný za to, co zvládl, případně nezvládl. Pokud žák na daný úkol nestačí, nemůže se zde spoléhat, že když počká, řešení se samo najde. Nenadbíháme žákům s hotovými řešeními, stejně jako ve skutečném životě, i v naší škole si potřebuje umět o pomoc říct. Vedeme tak žáky je k rozvíjení schopnosti komunikace o problémech a k zodpovědnosti.

To, že je naše škola malá a venkovská, s sebou nese i další velkou výhodu: Děti se mnohem později setkají se sociálně-patologickými jevy, které na velkých městských školách snadno prosakují i do nejnižších ročníků. Žáci tak vyrůstají v kolektivu, kde je možné řešit možné sociální problémy hned v případném zárodku, protože jsou dobře vidět.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zde shrneme postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které mají vést k utváření a rozvíjení daných klíčových kompetencí. Jsou společné pro všechny pedagogické pracovníky a také pro všechny oblasti vzdělávání, ale i mimo výuku. Nejsou cílem, ale cestou, prostředkem k utváření klíčových kompetencí.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Jak k nim směřujeme ve škole v Písečném
1. KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je	<ul style="list-style-type: none"> ▪ klademe důraz na čtení s porozuměním a vyhledávání informací, k vyjádření myšlenky přečteného textu ▪ umožňujeme žákům ohodnotit svůj výkon a porovnat jej s druhými

<p>pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k tomu, že je správné a v pořádku se zeptat, pokud něčemu nerozumí ▪ snažíme se umožnit každému žákovi prožít úspěch, pokud sám vloží úsilí, aby jej dosáhl ▪ umožňujeme žákům přicházet s vlastními nápady a myšlenkami, diskutujeme s nimi o nich ▪ oceňujeme tvořivé řešení úkolu nebo problému ▪ nabízíme učivo, které má smysl a tento smysl žákovi také ukazujeme ▪ zařazujeme úkoly a aktivity, které jsou pro žáky zajímavé
<p>2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žákům umožňujeme hledání řešení problému ▪ nabízíme při výuce problémové úkoly a úkoly čerpajícími témata z praktického života ▪ uvádíme příklady z žákům známého prostředí ▪ žáci jsou vedeni k práci z různými zdroji informací (ústní podání, knižní sdělení, internet) ▪ starší žáci se podílejí na přípravě materiálů pro mladší žáky (nebo nadaní žáci pro ty méně nadané) ▪ nenabízíme žákům „správné řešení“, ale nabízíme možnost vyřešit problém sami (týká se i situací mimo vyučování)
<p>3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k tomu, aby samostatně mluvili a formulovali myšlenky ▪ vedeme žáky k vhodné komunikaci mezi sebou a s dospělými, navozujeme modelové situace ▪ vedeme žáky k vyjadřování ve větách ▪ žáci se učí sdělovat svůj názor a obhajovat jej ▪ učíme žáky naslouchat názorům jiných ▪ vedeme žáky ke spolupráci a k rozdělení rolí mezi sebou při práci (a to i mimo vyučování, například rozdělení prací při službě) ▪ učíme žáky komunikovat i písemnou formou ▪ zařazujeme přiměřenou práci s internetem a počítačem
<p>4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umožňujeme žákům sdělit svoje zážitky, prožitky a pocity ▪ respektujeme, že i odmítnutí sdělení pocitu je sdělení ▪ učíme žáky sdělit svoje potřeby ▪ i vhodné chování ve skupině náležitě oceníme ▪ nezakazujeme nějaké chování ve skupině, ale ukazujeme jeho dobré a nedobré stránky ▪ umožňujeme žákům pracovat ve skupinách ▪ žáky vedeme k respektování stanovených pravidel ▪ učíme žáky respektovat prostor a majetek druhého ▪ vytváříme atmosféru, v níž žáci mohou sdělit svůj problém
<p>5. KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učíme žáky respektovat vzájemné rozdíly a odlišnosti ▪ vedeme žáky k zodpovědnosti za svoje konání ▪ z problémových situací společně vyvozujeme pravidla chování

svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	
6. KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti při profesní orientaci	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vedeme žáky k přípravě a udržování svého pracovního prostředí ▪ vytváříme pracovní atmosféru při vyučování ▪ umožňujeme žákům najít si práci nebo o ni požádat, pokud ji zrovna nemají ▪ vedeme k zodpovědnosti za svěřené úkoly ▪ vedeme žáky k sebehodnocení ▪ ukazujeme žákům pestrý svět práce a vedeme k úctě ke každé pracovní činnosti ▪ práci vykonanou dobrovolně oceňujeme, učíme žáky znát hodnotu práce

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Naše škola je otevřena pro žáky s potížemi při učení. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (pokud na škole jsou) jsou integrováni v běžné třídě.

Na základě vyšetření školským pedagogickým zařízením, které žák s rodiči navštíví, je mu upraven vzdělávací plán nebo postupy vzdělávání. Při sestavení individuálního vzdělávacího plánu je tento plán prokonzultován a odsouhlasen zákonnými zástupci žáka, kteří pak se školou spolupracují na nápravě nebo vyrovnání handicapu.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Zabezpečení vzdělání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z platné legislativy.

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracovává škola PLPP.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, zajistí ředitel školy po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného

zástupce žáka po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně. Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, ředitel školy projedná tuto skutečnost se školským poradenským zařízením.

Shledá-li pedagogický sbor, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, doporučí třídní učitel zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně se postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Realizace vybraných podpůrných opatření

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Ředitel stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy školy i žákem samotným. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory třídní učitel nebo učitelé konkrétních předmětů vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí třídní učitel zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Ředitel organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP) využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Poznámka:

Po dobu přechodného období zůstává u žáků, kteří ještě nebyly rediagnostikováni, v platnosti níže popsáný systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané.

Žáci se specifickými poruchami učení

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé specifické poruchy učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny nebo do SPC. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. Dle zprávy z PPP si učitel žáka vypracuje individuálně vzdělávací plán, který konzultuje s rodiči a ředitelkou školy. V něm uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, způsob hodnocení. S žákem se ve výuce pracuje individuálně nebo v malých skupinkách, popřípadě je jim věnována jednou týdně vyučovací hodina navíc.

Na každého žáka připravujeme Dohodu mezi ředitelstvím ZŠ a zákonnými zástupci dítěte o vzájemné spolupráci při nápravě poruchy.

Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a dítě hodnotíme s tolerancí.

Zabezpečení vzdělávání nadaných žáků

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Zařazení problematiky výchovy a vzdělání mimořádně nadaných žáků do základního vzdělání je významné proto, že mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutné reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky.

Pro tyto žáky je potřeba zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky a upravujeme pro ně způsob výuky.

V rámci vyučování matematiky jim umožňujeme pracovat s PC, individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, problémové úlohy, záhady, oříšky pro chytré hlavy). Zadáváme jim náročnější samostatné úkoly.

V rámci vyučování českého jazyka jim umožňujeme zpracovávat referáty, pověřujeme je vedením a řízením skupin v projektové práci, dáváme jim prostor pro bádání a zkoumání a samostatné zpracovávání úkolů.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň. Nabízíme jim možnost navštěvovat ZUŠ (detašované pracoviště na naší škole)

Žákům výtvarně nadaným a manuálně zručným jsou zadávány náročnější práce, pracují rozmanitějšími výtvarnými technikami, mohou volně projevit svoji fantazii a tvořivost. Navštěvují výtvarný obor při ZUŠ.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, ve kterých projevují zájem a talent. Jsou zapojeni do sportovních soutěží v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Velmi často se u těchto žáků projevují výkyvy v chování. Je nutné je usměrňovat s pedagogickým optimismem, taktně a důsledně.

Usměrníme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným žákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a se zdravotním znevýhodněním

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování). Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se uskutečňuje na naší škole formou individuální integrace do běžných tříd.

Žákům vytváříme podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

Toto vzdělávání žáků se zdravotním postižením vyžaduje připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, které umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu a směřuje k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění.

Podmínky vzdělávání se zdravotním postižením a se zdravotním znevýhodněním:

- respektovat individualitu a potřeby žáka uplatňovat diferenciaci a individualizaci při organizaci činností, při stanovení obsahu, forem a metod výuky, zohlednit druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledku vzdělávání, spolupracovat s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného.

Škola musí využít výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly a různé způsoby organizace výuky, plánovat ji tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním je potřebné zabezpečit tyto podmínky:

- individuální nebo skupinovou péči
- menší počet žáků ve třídě
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učebnice a materiály
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu
- spolupráci s psychologem, speciálním pedagogem

Začlenění průřezových témat do výuky

Průřezová témata jsou nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Nesou v sobě osobní vybavenost žáků pro aktuální výzvy současného světa. Mají žákům zprostředkovat určité znalosti, ale především se dotýkají oblasti postojů a hodnot.

Pro základní vzdělávání jsou stanovena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Jejich podrobná charakteristika je uvedena v Rámcovém vzdělávacím programu. Je v něm

Učební plán

také vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot.

Každé průřezové téma zahrnuje několik tematických okruhů. Tematické okruhy procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Průřezová témata jsou na naší škole integrována do vzdělávacích oblastí, předmětů, případně mohou být zařazena do vyučování ve formě projektu. Rozvržení průřezových témat do jednotlivých ročníků je přehledně zobrazeno v tabulce.

Průřezová témata se promítanou v projektech:

- odpady (sběr papíru, sběr bylin, třídění odpadů, exkurze ve sběrných surovinách)
- projekty k ročním obdobím
- Den Země
- dopravní výchova (jsem chodec a cyklista)
- tradice naše a tradice našich předků

a další dle aktuální situace a nápadů

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura (35)	Český jazyk a literatura	8	9	8	7	7	39	4
	Cizí jazyk (9)	Anglický jazyk	1	1	3	4	4	13	4
Matematika a její aplikace (20)	Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	25	5
Informační a komunikační technologie (1)	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	
Člověk a jeho svět (12)	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3			7	1
		Přírodověda				2	1	3	
		Vlastivěda				1	2	3	
Umění a kultura (12)	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví (10)	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce (5)	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková hodinová dotace			21	22	24	25	26	118	14

Poznámky k učebnímu plánu

- Učební plán je závazný pro stanovování hodinové dotace pro všechny předměty po celou dobu školní docházky od 1. do 5. ročníku.
- Vyučování probíhá ve vyučovacích hodinách. Je možné zařadit dvouhodinové bloky nebo jedno- či vícedenní projekty.

■ **Předměty:**

- **Český jazyk a literatura** – předmět v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zahrnuje výuku gramatickou část jazyka, čtení, psaní a literární výchovu. Tyto složky jsou vymezeny v rozvrhu hodin. Průběžně a soustavně je prokládáme výukou komunikativních dovedností s důrazem na rozvoj komunikace žáků. Využíváme také prvků dramatické výchovy.
Časová dotace využívá 35 povinných vyučovacích hodin a 4 hodiny z disponibilní časové dotace.
V předmětu mají místo **průřezová témata** *Osobnostní a sociální výchova* a *Multikulturní výchova*.

- **Anglický jazyk** – předmět v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zahrnuje výuku cizího jazyka, a to slovní zásobu a komunikativní fráze, výslovnost i psanou podobu jazyka. Seznamuje také se základními reáliemi anglicky mluvících zemí.
Vyučování cizího jazyka otevírá také oblast sebepoznávání.
Vyučuje se ve vyučovacích hodinách.
Časová dotace je stanovena na 13 vyučovacích hodin a počítá s jednou hodinou týdně i u žáků 1. a 2. ročníku.
V předmětu mají místo **průřezová témata** *Osobnostní a sociální výchova* a *Multikulturní výchova*.

- **Matematika** – předmět v rámci vzdělávací oblasti *Matematika a její aplikace*. Zahrnuje výuku početních dovedností a představ a také výuku geometrie.
Vyučuje se ve vyučovacích hodinách, na každý den vyučování připadá jedna vyučovací hodina. Matematické dovednosti mohou být součástí projektů.
Časová dotace využívá 20 povinných vyučovacích hodin a k tomu 4 hodin z disponibilní časové dotace.

- **Informatika** – v předmětu patřícím do vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se žáci seznamují s výpočetní technikou a učí se používat ji.
Časová dotace využívá 1 povinné vyučovací hodiny (v 5. ročníku).
Z **průřezových témat** do předmětu zasahuje převážně *Mediální výchova* a *Osobnostní a sociální výchova*. Přístup k informacím a jejich využívání v tomto předmětu umožňuje i rozšíření znalostí z Přírodovědy, Vlastivědy a dalších oblastí.

- **vzdělávací oblast Člověk a jeho svět** – je na prvním stupni rozdělena do předmětů **Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda**.
Prvouka se vyučuje od 1. do 3. ročníku, *Přírodověda* a *Vlastivěda* souběžně ve 4. a 5. ročníku.
V časové dotaci přidáváme k Prvouce 1 hodinu z disponibilní časové dotace, u Přírodovědy a Vlastivědy respektuje časová dotace hodiny dané rámcovým učebním plánem.
Do předmětů *Já a můj svět* a *Přírodověda* se promítají **průřezová témata** *Environmentální výchova* a *Osobnostní a sociální výchova*. Ve *Vlastivědě* se v přiměřené míře žáci seznamují s poznatky zahrnutými v průřezových tématech *Výchova demokratického občana* a *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*.

- **vzdělávací oblast Umění a kultura** – zahrnuje předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**

Hudební výchova má *časovou dotaci* 1 hodinu týdně v každém ročníku školní docházky na 1. stupni ZŠ. Patří do ní zpěv i hra na rytmické hudební nástroje, poslech hudebních děl a základy hudební teorie.

Pro poslech používáme nejčastěji reprodukovanou hudbu, při vhodné příležitosti navštívíme i živou hudební produkci. Vedeme žáky k utváření názoru na hudbu a na vnímání toho, jaká hudba je jim blízká.

Výtvarná výchova má v 1. – 3. ročníku *časovou dotaci* 1 hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny. Kromě výtvarné produkce do předmětu patří i setkávání s výtvarným dílem, a to formou ilustrace nebo návštěvou výstavy výtvarných děl.

Celá vzdělávací oblast *Umění a kultura* má časovou dotaci tak, jak ji navrhuje Rámcový učební plán.

V předmětech *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova* se žáci setkají s obsahem *průřezových témat Osobnostní a sociální výchova* a *Multikulturní výchova*.

- **vzdělávací oblast Člověk a zdraví** – je na 1. stupni zastoupena jen předmětem **Tělesná výchova**

Předmět má ve všech ročnících 1. stupně *časovou dotaci* 2 hodiny týdně.

S tématem zdraví se žáci setkávají i v jiných předmětech, především *Já a můj svět* a *Přírodověda*.

Průřezovým tématem, které se dotýká *Tělesné výchovy*, je *Osobnostní a sociální výchova*, a to zejména při pohybových hrách.

- **vzdělávací oblast Člověk a svět práce** – reprezentuje předmět **Pracovní vyučování**

Předmět má ve všech ročnících 1. stupně *časovou dotaci* 1 hodinu týdně stanovenou jako minimum rámcovým učebním plánem.

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

- charakteristika vzdělávací oblasti

Základním cílem vzdělávací oblasti je vytvořit žákům vzdělávací nástroje, kterými jsou čtení a psaní. Při tom klademe důraz na čtení s porozuměním. Také z tohoto důvodu používáme k nácviku čtení genetickou metodu.

Jazykové vyučování vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně na ně reagovat, vyjadřovat se a používat své poznatky.

Stavíme na znalostech jazyka, které si žáci do školy přinášejí. Snažíme se dále jejich znalosti rozvíjet, především rozšiřovat slovní zásobu a také usměrňovat nesprávné návyky, které dosud získali.

V počátcích výuky cizího (anglického) jazyka je cílem žáka zaujmout a využít potenciálu, který s sebou nese „objevování nového“. Zprostředkováváme také návyky k osvojování znalosti cizího jazyka a jeho učení. Využíváme tento jazyk jako prostředek k poznání cizí kultury i sebe samého.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura* v sobě zahrnuje tři složky:

- *komunikační a slohovou výchovu*
- *jazykovou výchovu*
- *literární výchovu*

Obsah vzdělávací oblasti se na naší škole naplňuje v předmětech *Český jazyk a literatura* a *Anglický jazyk*.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Český jazyk a literatura*

- má dominantní postavení ve vzdělávání žáků základní školy
- učí žáky jazyku, který slouží primárně k dorozumívání; schopnost kultivovaného dorozumívání je také hlavním cílem předmětu
- vede k porozumění jazyku, a to v mluvené i psané podobě, a ke schopnosti tento jazyk v obou podobách také používat
- navíc předmět *Český jazyk a literatura* seznamuje žáky s mateřským jazykem jako zdrojem poznatků i zábavy
- zahrnuje v sobě i další předměty, protože setkání s jazykem přináší žákům další poznatky z jiných oborů
- zároveň všechny další předměty využívají a staví na znalostech získaných v jazykové výchově
- učí žáky pracovat se zdroji informací

Časové vymezení předmětu

Český jazyk a literatura má nejbohatší časovou dotaci v učebním plánu 1. stupně základní školy. V prvních dvou ročnících je časová dotace 9 až 10 hodin týdně, od třetího ročníku se k němu ve vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* řadí cizí jazyk, proto jeho časová dotace klesá na 8 hodin ve 3. ročníku, 6 hodin ve 4. ročníku a 7 hodin v 5. ročníku.

Organizační vymezení předmětu

Předmět *Český jazyk a literatura* se vyučuje převážně ve vyučovacích hodinách. V případě potřeby se vyučuje ve dvouhodinových blocích. Tento předmět však zasahuje do většiny ostatních předmětů, které na poznatcích zde získaných zpravidla staví. Stejně tak je často nevyhnutelnou složkou vyučovacích projektů.

Český jazyk a literatura se vyučuje ve třídě školy, vhodným alternativním místem je knihovna. Její návštěvu uskutečníme několikrát do roka.

V rámci školní třídy se vyučuje po jednotlivých ročnících. Pro opakování a připomenutí učiva některého ročníku nebo naopak k jeho prvotnímu nastínění mohou být přizváni žáci z jiných ročníků. Zde využíváme jednu z výhod, kterou forma vzdělávání v málotřídní škole nabízí.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky čtení a neustále procvičujeme dovednost čtení v různých formách (hlasité, tiché, čtení s porozuměním, sledování textu, vyvozování závěrů z přečteného textu)
- kladně hodnotíme pokrok při čtení u jednotlivých žáků
- učíme žáky používat otázky a odpovědi
- učíme základním mluvnickým a literárním termínům souvisejících s učivem, jejich zapamatování podporujeme používáním
- často rozvíjíme paměť učením se textu, především rýmovaného nebo zábavného
- učíme žáky získávat informace a použít tyto získané informace

Kompetence k řešení problémů:

- v jazykovém vyučování využíváme situace, které žáci znají ze svého života a okolí
- využíváme otázky a odpovědi pro objasnění situací, se kterými jsme se setkali ve čteném textu
- učíme žáky hledat a vidět chyby ve vlastním i cizím textu
- žáci navrhuji různá řešení problémů nebo možné dokončení čteného textu, také navrhuji slova dle zadaných kritérií
- žáci si vzájemně radí a pomáhají, hledají způsoby, jak nalézt řešení problému (v textu nebo u jiné osoby)

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k mluvení i k písemnému vyjádření
- učíme formulovat myšlenku kultivovaným způsobem
- poukazujeme na vědomé i nevědomé neverbální sdělení
- učíme žáky naslouchat, slyšené sdělení používáme
- formulujeme nová zjištění, hledáme různé možnosti formulace
- čtením rozšiřujeme slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- povzbuzujeme k vyjádření názoru, nálady i prožitku
- zařazujeme společné aktivity
- žáci porovnávají svá sdělení, naslouchají a interpretují sdělení druhého
- vytváříme příležitosti ke komunikaci mezi žáky

Kompetence občanská:

- vedeme k formulaci vlastních názorů a myšlenek a k respektu vůči názoru druhého
- používáme jazyk pro sdělení ze života rodiny a vztahů v ní, pro sdělení o lidech z nejbližšího okolí a o zvířatech
- jako ukázkou vztahů používáme pohádku nebo jednoduchý příběh
- učíme respektovat individuální rozdíly a postupy
- seznamujeme žáky s možnostmi vyjádření pro různé životní situace

Kompetence pracovní:

- střídáme formy a práce a činnosti
- vedeme k dokončení práce a zodpovědnosti za zvládnutí úkolu
- ukazujeme žákům vhodné postupy pro snadnější zvládnutí úkolu

- vedeme žáky k čistotě a připravenosti pracovního prostředí
- oceníme kvalitu provedeného úkolu

Průřezová témata zasahující do předmětu *Český jazyk a literatura*

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Mediální výchova

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**Období: 1. – 3. ročník**

Komunikační a slohová výchova			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata
plynule čte s porozuměním přiměřené texty potichu i nahlas	- nácvik techniky čtení - rozpoznávání orientačních prvků v textu, vyhledávání v textu - vyhledávání informací - čtení populárních, uměleckých i naukových textů	2. – 3.	Matematika: číselná řada, matematické úlohy Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti	- učení se naslouchat, vhodně reagovat na slyšený projev - čtení jako zdroj informací, čtení s porozuměním	1. – 3.	Matematika: matematické úlohy, úlohy ze života Já a můj svět: poznávání světa s pomocí textu Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- zdvořilostní obraty - základní komunikační pravidla	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova: seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- procvičování výslovnosti, intonace a slovního přízvuku - usměrňování nesprávné výslovnosti	3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- nácvik správného dýchání a přiměřeného tempa - věnování pozornosti tvoření hlasu	1. – 3.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných situacích	- vyjadřování závislé na komunikační situaci - pozdrav, oslovení, omluva, střídání rolí mluvčího a posluchače - zaujetí vhodného postoje při komunikaci	2. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: komunikace

tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků	- vypravování - využití obrázkové nebo jednoduché slovní osnovy jako základ vypravování.	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: kreativita, komunikace
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správné sezení, držení psacího náčiní - věnování pozornosti hygieně zraku	1. – 3.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	- nácvik správné techniky psaní - čitelný a úhledný písemný projev - nácvik a procvičování psaní písmen a číslic, automatizace psaní	1. – 3.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- formální a grafická úprava textu - nácvik spojování písmen a slabik - opis, přepis	2. – 3.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- čtení z obrázku – popis a vypravování - spojování obrázku s textem	1. – 2.	Osobnostní a sociální výchova: kreativita, komunikace

Jazyková výchova			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- sluchové rozlišení hlásek - výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin a jejich pravopis	1. – 2.	
porovnává významy slov - slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	- význam slov, slova jednoznačná x mnohoznačná, antonyma x synonyma, homonyma - stavba slova – slova příbuzná - slovní zásoba	2. – 3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- slovní druhy	2. – 3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy	2. - 3.	

v mluveném projevu užívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- význam slov a jejich zvuková a grafická podoba	2. – 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta jednoduchá a souvětí - spojky a spojovací výrazy	3.	
rozděljuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- druhy vět - intonace mluveného projevu	2.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> komunikace, sebezpoznání a sebepojetí
odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	- tvrdé a měkké souhlásky - nácvik a procvičování pravopisu a jeho odůvodňování - kontrola písemného projevu	2.	
odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev)	- souhlásky obojetné - nácvik a procvičování pravopisu a jeho odůvodňování - kontrola písemného projevu	2. – 3.	
odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- věta - jména obecná a vlastní	2.	

<i>Literární výchova</i>			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
ve vhodném frázování a tempu čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku	- přednes vhodných literárních textů - čtení a přednes básně - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání, kreativita

vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- čtení a poslech literárního textu - dramatizace - vlastní ilustrace literárního textu	2. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> komunikace, kreativita
rozdílí vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- základní literární pojmy: rozpočítadlo, říkanka, hádanka, báseň, pohádka - autor textu – spisovatel, básník - ilustrátor	2. - 3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- verš, rým, přirovnání - volná reprodukce - dramatizace textu - vlastní ilustrace	1. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> kreativita

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Období: 4. – 5. ročník

<i>Komunikační a slohová výchova</i>			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů	4. – 5.	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vyhledávání klíčových slov	4. – 5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- orientace v textu	4. – 5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podst. fakta	- vystižení jádra sdělení - orientace v naučných text. přiměřených věku	4. – 5.	<i>Přírodověda:</i> houby, rostliny, živočichové
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací	4. – 5.	<i>Mediální výchova:</i> fungování a vliv médií (5. r.)
vede správný dialog, telefonický	- pravidla dialogu		

rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku		4. – 5.	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj - komunikace
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- spisovná, hovorová a nespisovná mluva - spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	4. – 5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- orientace ve stavbě textu, členění na odstavce - žánry: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy, vypravování	4. – 5.	Mediální výchova: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Pracovní vyučování: lidové zvyky, tradice, řemesla
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	- pravidla sestavování osnovy - členění příběhu	4. – 5.	

Jazyková výchova			
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma	4. – 5.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- stavba slova	4. – 5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- slovní druhy a jejich třídění - tvary slov - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4. – 5.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- práce s větou	4. – 5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou	- věta jednoduchá, souvětí - smysluplné uspořádání vět jednoduchých do	4. – 5.	

v souvětí	souvětí		
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- výstavba věty, základní větné členy	4. – 5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- rozmanité spojovací výrazy	4. – 5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- vyjmenovaná slova, rozeznávání, hledání a dotváření slov příbuzných	4.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s holým podmětem	4. – 5.	

<i>Literární výchova</i>			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zážitkové čtení a naslouchání	4. – 5.	<i>Výtvarná výchova:</i> ilustrace textu
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje - vlastní tvorba na libovolné téma	4. – 5.	
rolišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- druhy a žánry dětské literatury - literatura umělecká a věcná - literatura v proměnách času - lidová slovesnost	5.	<i>Hudební výchova:</i> lidové tance <i>Tělesná výchova:</i> rytmické formy cvičení
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- literární pojmy - přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy - verš, rým	4. - 5	

ANGLICKÝ JAZYK

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Anglický jazyk*

- seznamuje žáky s jazykem, který slouží k dorozumívání s cizinci a rozšiřuje možnosti získávání informací i zábavy na zahraniční zdroje
- vede k osvojení základů jazyka v mluvené i psané podobě
- učí nové hlásky a způsoby vyslovování, oproti mateřskému jazyku
- navíc předmět *Anglický jazyk* seznamuje žáky s cizím jazykem jako zdrojem zábavy
- zahrnuje v sobě i další předměty, protože setkání s jazykem přináší žákům další poznatky z jiných oborů

Časové vymezení předmětu

Anglický jazyk je v prvních dvou ročnících dotovaný po 1 hodině týdně, ve třetím ročníku se časová dotace zvyšuje na 3 a v posledních dvou ročnících prvního stupně dokonce na 4 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Předmět *Anglický jazyk* se vyučuje ve vyučovacích hodinách ve třídě školy. Žáci využívají všechny dostupné pomůcky, jako jsou karty s obrázky, audio, video či počítačové výukové programy.

V rámci školní třídy se vyučuje po jednotlivých ročnících – třetí, čtvrtý a pátý ročník má každý jiný vzdělávací obsah. První a druhý ročník jsou vyučovány společně, vzdělávací obsah je každý rok (sudý a lichý) trochu jiný. Pro opakování a připomenutí učiva některého ročníku nebo naopak k jeho prvotnímu nastínění mohou být přizváni žáci z jiných ročníků. Zde využíváme jednu z výhod, kterou forma vzdělávání v málotřídní škole nabízí.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k pochopení důležitosti komunikace cizím jazykem
- využíváme skutečných předmětů, obrázků či dalších vizuálních pomůcek a podnětů k podpoře chápání významu slov a vět
- pomocí her podporujeme a rozvíjíme schopnost žáků učit se
- učíme žáky používat otázky a odpovědi
- prostřednictvím obrázků, gest a mimikou pomáháme žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat základy gramatiky, učíme je základním gramatickým termínům souvisejícím s učivem
- rozvíjíme paměť učením se textu, především krátkých scének
- učíme žáky získávat informace a použít tyto získané informace
- žák si ověřuje své znalosti v kvízech opakovacích lekcí
- žák pracuje na přiměřeně náročných úkolech, které ho motivují k dalšímu učení se jazyku
- podporujeme a rozvíjíme schopnost žáků používat vizuálních podnětů k odhadu významu neznámých slov

Kompetence k řešení problémů:

- v jazykovém vyučování využíváme situace, které žáci znají ze svého života a okolí
- využíváme otázek a odpovědí pro objasnění situací, se kterými jsme se setkali ve čteném textu
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- žáci předvídají děj příběhů na základě doprovodné ilustrace či zvukové nahrávky
- zařazujeme do výuky jazykové hry, které vedou k hádání a dedukci
- prostřednictvím her, písni, hádanek a komiksového čtení rozvíjíme u žáků schopnost logického myšlení a rozhodování se

Kompetence komunikativní:

- učitel se zpočátku zaměřuje na poslech s porozuměním (využívá nahrávky i vlastní ústní projev), který umožní základní dorozumívání v cizím jazyce
- vedeme žáky k mluvení, seznamujeme je s takovou slovní zásobou a jazykovými strukturami, které jim umožní brzkou jednoduchou konverzaci
- žák napodobováním a opakováním ukotvuje fonetickou, ortografickou a lingvistickou stránku jazyka
- komunikuje písemnou formou nejdříve v jednoduchých větách, pak v souvětích a odstavcích, vždy podle vzoru
- učíme žáky naslouchat, slyšené sdělení používáme

Kompetence sociální a personální:

- povzbuzujeme k vyjádření názoru, nálady, postoje
- učitel navozuje témata a uvádí modelové rozhovory ze skutečného života
- zařazujeme společné aktivity
- žáci porovnávají svá sdělení, naslouchají a interpretují sdělení druhého
- vytváříme příležitosti ke komunikaci mezi žáky
- reflektujeme individuální schopnosti žáků a prezentuje novou látku různými způsoby: vizuálně pomocí samostatných obrázků či obrázků v učebnici, poslechem

kazety nebo svého hlasu a také fyzicky prostřednictvím mimiky, gesty, pohyby či dramatizací příběhů

- zohledňujeme individuální potřeby žáků a zařazuje do výuky jim odpovídající aktivity a cvičení
- pracujeme s texty doprovázenými fotografiemi skutečných lidí, čímž si žák prohlubuje vědomosti o reáliích anglicky mluvících zemí
- žák je uveden do učiva prostřednictvím témat a postav, které jsou mu blízká a známá

Kompetence občanská:

- pomáhá žákům získat porozumění pro jiné kultury, země, zvyky a lidi čtením a vyprávěním o kulturních zvycích
- používáme jazyk pro sdělení ze života rodiny a vztahů v ní, pro sdělení o lidech z nejbližšího okolí a o zvířatech
- při vystoupení žáků pro rodiče (adventním nebo na konci školního roku) žáci prezentují své znalosti z anglického jazyka
- učitel nabízí žákům volitelné úkoly, výsledné práce žáků pak vystavuje ve třídě

Kompetence pracovní:

- střídáme formy práce a činnosti
- vedeme k dokončení práce a zodpovědnosti za zvládnutí úkolu
- zadáváním jednoduchých úloh a podnětů k sebehodnocení povzbuzuje žáky k zodpovědnosti za vlastní učení
- ukazujeme žákům vhodné postupy pro snadnější zvládnutí úkolu
- vedeme žáky k čistotě a připravenosti pracovního prostředí
- oceníme kvalitu provedeného úkolu
- využívá aktivity, které vyžadují jiný styl a místo práce, než práce s učebnicí a pracovním sešitem v lavici; například hry s kartami a obrázky, hry se slovy, pohybové hry, písně s pohyby apod.

Průřezová témata zasahující do předmětu Anglický jazyk

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Mediální výchova

Předmět: ANGLICKÝ JAZYK**Období: 1. – 3. ročník**

Řečové dovednosti			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	<ul style="list-style-type: none"> - mluvená podoba základní slovní zásoby (po 4 - 7 slovíčkách z různých témat: čísla 1 - 10, barvy, zvířata, rodina, školní potřeby, obličej a tělo, hračky, jídlo) - aktivní užívání osvojené slovní zásoby v mluveném projevu (povídání o sobě a o svých příbuzných, krátké konverzace) - množné číslo podstatných jmen 	1. – 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: cvičení pozornosti a soustředění ve hrách</p>
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem - tematické okruhy – čísla do 20, barvy, škola – školní potřeby a školní nábytek, příroda – zvířata, nálady a pocity, obličej a lidské tělo domov, rodina, oblečení, jídlo, hračky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - jednoduchý popis osoby, zvířete - přídavná jména - sloveso <i>have got</i> v otázce a odpovědi - objednávání jídla 	1. - 3.	<p>Hudební výchova: zpěv anglických písniček</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: cvičení pozornosti a soustředění ve hrách</p> <p>Výchova v evropských a globálních souvislostech: poznávání a seznamování se s jinými kulturami; zvyky a slovní zásoba spojené se svátky u nás a v anglicky mluvících zemích</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování libosti a nelibosti k jídlům, sloveso „mít rád“ v kladné větě a otázce - popis obrázku a umístění předmětů, vazba <i>there is / there are</i> 		
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - samostatné i hlasité čtení krátkých komiksových příběhů a jejich dramatizace - porozumění obsahu přečteného - vyhledání konkrétní informace v strukturovaném textu (tabulka) - vyhledání konkrétní informace v souvislém textu (odstavec o několika krátkých větách) - anglická abeceda, hláskování - poslech nahrávky s porozuměním (žák získá hledané informace z rozhovoru dvou lidí i ze slyšeného textu) 	3.	<p>Český jazyk a literatura: strategie osvojované při čtení s porozuměním</p> <p>Dramatická výchova: secvičování krátkých scének</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: cvičení pozornosti a soustředění ve hrách</p>
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - pozdravy a zdvořilostní fráze - porozumění pokynům užívaným ve výuce - TPR (aktivity, při nichž žák reaguje na mluvní podnět učitele pohybem) - dotazy a krátké odpovědi (na jméno, na barvu, na věk, na vlastnictví věcí, k ověření správnosti svého odhadu) - užívání gramatických obrátů potřebných v jednoduchých konverzacích a scénkách (kladná a negativní odpověď, přivlastňovací pád, otázka na množství, rozkazovací způsob) 	1. - 3.	<p>Já a můj svět: poznávání světa s pomocí textu</p> <p>Výchova v evropských a globálních souvislostech: pozdravy a zvyklosti k Vánocům a Velikonocům</p>
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov 	1. - 3.	<p>Český jazyk a literatura: učení se naslouchat</p>
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	<ul style="list-style-type: none"> - práce s obrázkovým i abecedním slovníkem 	1. - 3.	<p>Český jazyk a literatura: práce se slovníkem, encyklopedií, abecední řazení</p>

Předmět: ANGLICKÝ JAZYK**Období: 4. – 5. ročník**

Poslech s porozuměním			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- porozumí čtenému i slyšenému textu o zálibách	4. - 5.	Výchova v evropských a globálních souvislostech: zvyky a slovní zásoba spojené se svátky u nás a v anglicky mluvících zemích
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - porozumí čtenému i slyšenému textu o zálibách	4. - 5.	Hudební výchova: zpěv anglických písniček Multikulturní výchova: rozdíly kultur
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- rozumí krátkému komiksovému příběhu a zdramatizuje ho		

Mluvení			
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí - pozdraví a odpoví na pozdrav zdvořilým způsobem - vede rozhovor o sportovních dovednostech - popíše a zeptá se na umístění předmětů	4.	Výchova evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá – poznávání a seznamování se s jinými kulturami – svátky v anglicky mluvících zemích, tvorba adventního kalendáře, novoroční zvyky, zvyky na sv. Valentýna, dramatizace anglické legendy

	<ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na cestu a na polohu míst a budov - vede rozhovor o aktuální činnosti - popíše a zeptá se na počasí - zeptá se a odpoví na údaje o čase - vede rozhovor o škole - vede rozhovor o oblíbených a neoblíbených TV pořadech - vede rozhovor o svých zálibách - vede rozhovor o divokých zvířatech - pojmenuje prostředí, ve kterém divoká zvířata žijí - pojmenuje, co zvířata jedí a stručně popíše, jak žijí 		objevujeme Evropu a svět – tvorba mapy Anglie, seznámení se s měnou v Evropě – tvorba kvízu o měnách evropských států
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem - určí a pojmenuje hudební nástroje - pojmenuje místnosti v domě - popíše dům a byt - pojmenuje běžné nemoci - zadá kladné i záporné příkazy týkající se léčby - popíše místa ve městě - popíše školu a pojmenuje vyučovací předměty - popíše pravěká zvířata 	4. - 5.	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, 		

	<p>měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí</p> <ul style="list-style-type: none"> - klade zjišťovací otázky - vede rozhovor o dovednostech hrát na hudební nástroj - zeptá se a odpoví na otázku o zdravotním stavu - popíše, jak se někam dostat - pojmenuje běžné typy pořadů - určí čas 		
--	---	--	--

Čtení s porozuměním			
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá konkrétní informaci ve čteném textu - orientuje se v programech a v kanálech TV 	4.	Environmentální výchova: základní podmínky života – tvorba plakátu propagující zdravý životní styl
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - čte jednoduchý text na téma zdravého životního stylu - čte krátký, jednoduchý text o aktuálních činnostech - čte jednoduchou báseň s porozuměním - porozumí čtenému i slyšenému textu o zálibách 	4. - 5.	

Produktivní řečové dovednosti			
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - pozdraví a odpoví na pozdrav zdvořilým způsobem - klade zjišťovací otázky 	4.	Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění v hrách opakovacích lekcích

<i>Psaní</i>			
napiše krátký text; s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- napiše pohlednici z prázdnin - napiše krátký dopis o svých oblíbených činnostech	4.	
vyplní osobní údaje do formuláře		4. - 5.	

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

- charakteristika vzdělávací oblasti

Obsah vzdělávací oblasti se naplňuje v předmětu *Matematika*.

Tento vzdělávací obsah zahrnuje na 1. stupni základní školy tři oblasti:

- *číslo a početní operace*
- *závislosti, vztahy a práce s daty*
- *geometrie v rovině a v prostoru*

Vzdělávací oblast *Matematika a její aplikace* poskytuje vědomosti a dovednosti, které jsou potřebné v praktickém životě, a umožňuje získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání v této oblasti klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně oslovují nové pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a jejich používání.

Nejen osvojení si jevů a učiva, které přináší, je cílem této oblasti. Matematika s sebou nese i rozvoj myšlení, například logiky, vede také k představivosti a k lepšímu chápání a sledování svého okolí. Proto je v první fázi seznamování s ní důležitá použitelnost. Vzhledem k tomu, že je hmatatelnější než například jazyková výchova, seznamujeme s ní žáky nejprve s pomocí hmatatelných jevů. Postupně se pak stále více opíráme také o představivost i paměť. Obojí matematika vyžaduje a tím, že je používá, je také rozvíjí.

Matematika je pro mnohé žáky přístupná tím, že se opírá o zákonitosti, které jsou a se kterými se žáci setkávají. Dává tak světu řád a přináší uspokojení, protože sama tento řád naplňuje.

Vzdělávací oblast *Matematika a její aplikace* se v naší škole vyučuje v předmětu Matematika.

MATEMATIKA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Matematika*

- čerpá z praktického života a ze zákonitostí ve světě
- učí žáky čísla a také získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním
- žáci zde poznávají běžné jevy a zákonitosti reálného světa a učí se je zaznamenávat
- také poznávají a zobrazují geometrické útvary, zkoumají tvary, se kterými se setkávají ve svém okolí
- modelují reálné situace a učí se odhadovat a měřit, získávají představu o základních mírách
- také poznávají výpočetní techniku

Časové vymezení předmětu

Matematika má v učebním plánu základní školy stabilní a pravidelnou časovou dotaci. Žáci se s ním setkají zpravidla každý den v jedné vyučovací hodině, tedy v pěti vyučovacích hodinách týdně.

Organizační vymezení předmětu

Předmět *Matematika* se vyučuje převážně ve vyučovacích hodinách. Využívá však znalostí z dalších předmětů, od nabytých základů čtení a psaní, po znalosti ve společenských a přírodních oborech. Ty také na matematických znalostech staví.

Matematika je také téměř nevyhnutelnou součástí projektového vyučování.

Vyučuje se ve školní třídě. Častým pomocníkem je počítač, zejména pro procvičování početních operací ve výukových programech.

V rámci školní třídy se vyučuje po jednotlivých ročnících. Pro opakování a připomenutí učiva některého ročníku nebo naopak k jeho prvotnímu nastínění mohou být přizváni žáci z jiných ročníků. Tak se stále snažíme ukazovat matematické jevy v širších souvislostech, ať už nových, nebo pozapomenutých. Zde využíváme jednu z výhod, kterou forma vzdělávání v málotřídní škole nabízí.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky číselnou řadu a matematické znaky a symboly
- učíme žáky matematické postupy, podporujeme jejich zapamatování příkladem z jejich okolí
- vyhledáváme v obrázku nebo textu potřebné informace, které nám pomohou najít řešení úlohy nebo situace
- hledáme souvislosti mezi jevy a postupy
- zařazujeme problémové a zajímavé úlohy, které podněcují k hledání řešení
- rozvíjíme paměť a schopnost zapamatování poukázáním na logické souvislosti

Kompetence k řešení problémů:

- poskytujeme možnost pozorovat a najít vlastní cestu k řešení
- učíme vyhledat a vybrat informace potřebné k nalezení řešení
- používáme dříve získané informace v nových úlohách
- poskytujeme možnost ohodnotit žákovi vlastní výkon nebo výkon spolužáka

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky správnému a přesnému matematickému názvosloví, terminologii a přesnému vyjadřování
- učíme porozumět zadání matematické úlohy
- učíme formulovat myšlenku obsaženou v matematické úloze
- učíme žáka sdělit nalezený postup, popsat vlastní cestu k řešení
- formulujeme závěr vyplývající z řešení
- učíme porozumět sdělení, které využívá matematické symboliky

Kompetence sociální a personální:

- poskytujeme žákům možnost slyšet postup druhého a porozumět mu
- umožňujeme spolupracovat na řešení některých úloh a problémů
- zařazujeme společné aktivity
- žáci porovnávají svá řešení, naslouchají a interpretují sdělení druhého
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská:

- vedeme k formulaci vlastních zjištění a k respektu vůči pozorování druhého
- dáváme příležitost k vlastnímu rozhodnutí nebo k vytvoření společného rozhodnutí v rámci skupiny
- v matematických úlohách se seznamujeme se vztahy mezi lidmi, zvířaty či lidmi a přírodou
- učíme respektovat individuální rozdíly a postupy
- seznamujeme žáky s možnostmi využití matematických postupů v různých životních situacích

Kompetence pracovní:

- používáme pro znázornění matematické úlohy různé předměty a manipulujeme s nimi
- střídáme formy a práce a činnosti
- vedeme k dokončení práce a zodpovědnosti za zvládnutí úkolu

- ukazujeme žákům vhodné postupy pro snadnější zvládnutí úkolu
- vedeme žáky k čistotě a připravenosti pracovního prostředí
- učíme žáky samostatně nebo společně zhodnotit výsledek své práce
- oceníme kvalitu provedení úkolu

Průřezová témata zasahující do předmětu *Matematika*

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Předmět: MATEMATIKA**Období: 1. – 3. ročník**

Číslo a početní operace			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá s předměty v daném oboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel - určování počtu předmětů - tvoření souboru o daném počtu předmětů - manipulace s předměty 	1.	<p>Já a můj svět: můj věk, počet členů rodiny, počet kusů ovoce, zvířat... Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>
<p>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zápis a čtení čísla v desítkové soustavě - matematické znaky pro zápis matematických operací - porovnávání čísel, znaménka $>$, $<$, $=$ - číselná řada 	1. – 3.	<p>Já a můj svět: poznávání světa s pomocí textu Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání, osobnostní rozvoj</p>
<p>užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - číselná osa - porovnávání čísel - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - určování stovek, desítek, jednotek 	1. - 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy</p>
<p>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání - násobilka – násobení a dělení v oboru malé násobilky - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - písemné algoritmy početních operací 	1. - 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>
<p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řešení slovních úloh - řešení problémových úloh - znázornění úlohy s pomocí předmětů nebo obrázkem 	1. – 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí</p>

Závislosti, vztahy a práce s daty			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- určování času - převody jednotek času - úlohy ze života s časovými údaji	1. – 2.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- závislosti mezi předměty a skupinami předmětů - práce se symboly	2. – 3.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulka sčítání - tabulka násobků - řady násobků malé násobilky	1. – 3.	

Geometrie v rovině a v prostoru			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází ve svém okolí jejich reprezentaci	- základní útvary v rovině: rovná čára x křivá čára, lomená čára, bod, přímka, úsečka, polopřímka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	1. – 2.	Osobnostní a sociální výchova: kreativita
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- porovnávání velikosti rovinných geometrických tvarů - porovnávání úseček s pomocí proužků papíru - měření úsečky v centimetrech a milimetrech - jednotky délky: centimetr, milimetr a jejich převody - odhad délky úsečky - porovnávání úseček měřením v centimetrech a milimetrech	2. – 3.	

rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- poznávání a modelování jednoduchých útvarů v rovině	1. - 3.	
--	---	---------	--

Předmět: MATEMATIKA

Období: 4. – 5. ročník

Číslo a početní operace			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- principy asociativnosti a komutativnosti - vlastnosti početních operací s čísly	4. - 5.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- sčítání a odčítání čísel do 100 000 písemně - velká násobilka - písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem - dělení jednociferným číslem - dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - kreativita
	- sčítání a odčítání čísel do milionu - písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem - vlastnosti početních operací s čísly	5.	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - kreativita
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- porovnávání čísel - zaokrouhlování na 1000, 100, 10 - kontroly výpočtů, odhady výsledků	4.	
	- zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000, kontroly výpočtů	5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru	- slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	4. – 5.	

přirozených čísel			
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- zlomky	5.	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- zlomky	5.	
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- desetinná čísla - zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	5.	
porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- celá čísla - zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	5.	

<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i>			
vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- práce s daty - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4. – 5.	<i>Informatika:</i> základní způsoby komunikace, základní funkce textového a grafického editoru <i>Vlastivěda:</i> orientace v místní krajině

<i>Geometrie v rovině a prostoru</i>			
narýsuje, znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	- práce s geometrickými útvary - kruh	4.	<i>Výtvarná výchova:</i> uspořádání objektů do celku
	- rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníka, pravoúhlý trojúhelník	5.	

sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- délka lomené čáry - délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4. – 5.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	- polopřímky opačné - rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.	
určí obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku, velikost útvarů - jednotky obsahu, síť kvádru, krychle	5.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	-osová souměrnost	4.	Pracovní vyučování: práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtkem

<i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</i>			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy s netradičními postupy - číselné a obrázkové řady, prostorová představivost a magické čtverce	4. – 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> osobnostní rozvoj – kreativita <i>Environmentální výchova:</i> vztah člověka k prostředí – lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Pracovní vyučování:</i> práce se stavebnicí

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

- charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tj. získat základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s informacemi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům využít informační technologie (v první řadě počítač) k získávání informací a jejich praktickému využití. Žáci poprvé dostávají přehled o možnostech využití této techniky k práci a poznávání vedle zábavy, kterou už zpravidla znají.

Prvotní systematické seznámení informačních technologií zahrnuje seznámení s počítačem jako nástrojem učení, práce a zábavy, jeho viditelnými i neviditelnými částmi a se základními dovednostmi, které jeho uživatel potřebuje. To realizujeme v předmětu Informatika.

Předmět: INFORMATIKA**Období: 5. ročník**

Základy práce s počítačem			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systémy a jejich základní funkce	5.	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	5.	Osobnostní rozvoj: seberegulace a sebeorganizace
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím		5.	

Vyhledávání informací a komunikace			
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	5.	Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	5.	Mediální výchova: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	5.	

	- multimediální využití počítače		
--	----------------------------------	--	--

<i>Zpracování a využití informací</i>			
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	- základní funkce textového a grafického editoru - seznámení s formáty souborů (doc, gif)	5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> <i>osobnostní rozvoj – kreativita</i> <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</i> objevujeme Evropu a svět <i>Výtvarná výchova:</i> uspořádání objektů

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

- charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět určuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Na 1. stupni základní školy vychází co nejvíce ze žákova života a jeho aktuální situace, kterou je život v rodině a ve škole, dále rozvíjí život ve společnosti a seznamuje s přírodou a péčí o zdraví člověka.

Vzdělávací obsah oblasti je tu rozdělen do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

V naší škole se od 1. do 3. ročníku tato vzdělávací oblast realizuje v předmětu *Prvouka*, ve 4. a 5. ročníku pak v předmětech *Přírodověda* a *Vlastivěda*.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* rozvíjí u žáků, dovednosti a prvotní zkušenosti získané v rodině a předškolním vzdělávání. Žáci se tu učí dále pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří si tak prvotní obraz světa. Na základě poznání sebe sama, svých potřeb a vztahů a světa ve svém okolí se učí dále vnímat základní vztahy ve společnosti.

Ústředním tématem je pro tuto vzdělávací oblast člověk a příroda, ve které žije. Pokládají se tu tedy základy v pojmenování lidí, vztahů, situací, které žáci ze svého života znají. S tím pak přichází porozumění sobě, vnímání druhých lidí a své závislosti na svém okolí. To, co může škola v rámci této oblasti žákovi předat, je schopnost vnímání sebe, uvědomování si svého prožívání, zaujímání postojů a jejich vhodný projev, ať už směrem k lidem v okolí, nebo k přírodě.

Poznávání v této vzdělávací oblasti vychází z prožitku žáků. Staví se tedy na osobních zkušenostech, ale vychází se i z modelových situací a nezřídka také z aktuální situace žáka.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* připravuje základy pro další výuku v přírodovědných a společenskovedních oborech.

PRVOUKA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Prvouka*

- vychází ze zkušeností a pozorování žáka, pro žáka má zpočátku podobu „povídání o sobě“
  - vede žáka k uvědomění si sebe sama, své situace (místa a vztahů) a pomáhá v orientaci v nich
  - má vést k utváření správných pracovních návyků a ke schopnosti pracovat individuálně i spolupracovat
  - rozvíjí slovní zásobu pojmenováním osob, věcí, situací a vztahů. Tato slovní zásoba je okamžitě použitelná v situacích, do nichž se žák dostává.
  - rozvíjí slovní zásobu pro vyjádření vlastních pocitů, nálad a potřeb
  - vede k uvědomění si a porozumění rozdílů mezi lidmi a tím má rozvíjet toleranci a jedná na základě společně dohodnutých pravidel
  - seznamuje s přírodou jako s prostředím, kde žijeme, a které je třeba chránit
- modelují reálné situace a učí se odhadovat a měřit, získávají představu o základních mírách
- vede k poznání nemocí a jiných ohrožení zdraví a života a možností jejich předcházení
  - probouzí zájem o okolní svět a k hledání svých zájmů v něm

Časové vymezení předmětu

Prvouka má v učebním plánu pro období 1. – 3. ročníku stanoveny 2 vyučovací hodiny za týden.

Organizační vymezení předmětu

Předmět *Prvouka* se vyučuje převážně ve vyučovacích hodinách. Protože však využívá znalostí z dalších předmětů, od nabytých základů čtení a psaní, po matematické souvislosti, prolíná se i s dalšími předměty, které se v tomto předmětu objevují.

Témata z předmětu *Prvouka* se objevují i v projektech.

Vyučuje se ve školní třídě, vhodným místem pro pozorování je okolí školy, obec a příroda.

V rámci školní třídy se vyučuje po jednotlivých ročnících. Pro opakování a připomenutí učiva některého ročníku nebo naopak k jeho prvotnímu nastínění mohou být přizváni žáci z jiných ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žáci se seznamují s novými pojmy nebo si už slyšené pojmy upevňují
- žáci získávají prvotní návyky pro učení se společensko-vědní obory, kde je nutné správné pojmenování
- pomáháme žákům třídit informace
- žáci se sami učí pracovat s informacemi v obrázkové, mluvené i psané podobě
- učíme se poznávat souvislosti mezi jevy a postupy
- poznáváme nové věci z oblasti života člověka a přírody, využíváme zajímavosti a novosti poznatků
- žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co by mohlo vzbudit jejich hlubší zájem
- rozvíjíme paměť a schopnost zapamatování pojmů, vztahů i situací
- používáme dříve získané informace a dále na nich stavíme

Kompetence k řešení problémů:

- hledáme možnost chování a postoje v různých situacích
- žáci se učí zaujmout stanovisko k problémům a situacím a svůj postoj v životě použít
- poskytujeme možnost ohodnotit žákovi vlastní výkon nebo výkon spolužáka
- pomáháme žákům, aby došli k vlastním objevům a zjištěním
- žáci se učí pracovat se zdroji informací (knižní – učebnice, encyklopedie; internet)

Kompetence komunikativní:

- rozšiřujeme slovní zásobu v žákům známých i nových tématech
- žáci se učí formulovat a popisovat svou situaci, své zkušenosti a poznatky
- učíme naslouchat zkušenostem druhého a pokládat další otázku
- žáci se učí rozumět různým druhům textů a interpretovat získané informace
- žáci se učí formulovat své postoje, jsou vedeni k samostatnému vystupování a sdělení svých poznatků

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky vhodně reagovat v různých situacích
- žáci se učí respektovat názory a postoje druhých
- zařazujeme společné aktivity
- žáci prezentují své názory a zaujímají stanovisko k názorům druhých
- žáci poznávají oblasti života, ve kterých by mohli nalézt své uplatnění

Kompetence občanská:

- vedeme žáky k respektu názorů nebo pozorování druhých
- v modelových situacích nacvičujeme vhodné reakce na možné životní situace
- seznamujeme se se společenskými normami
- učíme žáky reagovat v různých situacích
- poznáváme svá práva a povinnosti
- seznamujeme žáky s možnostmi obrany v případě ohrožení a s osobní bezpečností
- žáci poznávají svoji přírodu a možnosti její ochrany

Kompetence pracovní:

- žáci se učí připravit si a udržovat v čistotě své pracovní prostředí
- žáci získávají základní pracovní návyky
- žáci poznávají základní pravidla pro svoji bezpečnost při práci
- vedeme k dokončení práce a zodpovědnosti za zvládnutí úkolu
- ukazujeme žákům vhodné postupy pro snadnější zvládnutí úkolu
- učíme žáky samostatně nebo společně zhodnotit výsledek své práce
- žáci se učí používat různé materiály, nástroje a vybavení

Průřezová témata zasahující do předmětu *Prvouka*

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova demokratického občana

Předmět: PRVOUKA**Období: 1. – 3. ročník**

<i>Místo, kde žijeme</i>			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydlíště a školy, cestu na určené místo, a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- domov, prostředí domova, orientace v místě bydlíště - škola a prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy - riziková místa a situace	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání
začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra České republiky, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	- obec a místní krajina, její části - poloha obce - minulost a současnost obce - region – kraj, v němž žijeme	3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- okolní krajina - zemský povrch v okolní krajině a jeho tvary - vodstvo - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů - vliv krajiny na život lidí - životní prostředí a působení lidí na krajinu - světové strany	3.	Environmentální výchova: ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

<i>Lidé kolem nás</i>			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,	- rodina, postavení jedince v rodině - role členů rodin - příbuzenské a mezigenerační vztahy	1. – 2.	Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy

	- život a funkce rodiny		
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- práce fyzická a duševní - zaměstnání - mezilidské vztahy - komunikace	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: poznávání lidí, lidské vztahy
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- mezilidské vztahy - komunikace - chování lidí - vlastnosti lidí - ohleduplnost - etické zásady - zvládnání vlastní emocionality - pravidla slušného chování - rizikové situace - rizikové chování, předcházení konfliktům	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice Multikulturní výchova: kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ

Lidé a čas			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientace v čase - určování času - kalendáře - režim dne - roční období	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků - domov, vlast, rodný kraj	3.	

uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	- bydlení - předměty denní potřeby - průběh lidského života	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy
na příkladech porovnává minulost a současnost	- státní svátky a významné dny	3.	

Rozmanitost přírody			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- roční období a proměny přírody - měsíce v roce - počasí	1. – 2.	Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- rostliny a houby - živočichové - základní stavba těla rostlin a živočichů - význam některých druhů rostlin a živočichů v přírodě - význam některých druhů rostlin a živočichů pro člověka - ohleduplnost člověka, ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: hodnoty a postoje Environmentální výchova: ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství - vlastnosti látek - měření veličin a užívání základních jednotek - porovnávání čísel - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - určování stovek, desítek, jednotek	2. - 3.	Matematika: převody jednotek, měření

Člověk a jeho zdraví			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - nemoc, úraz, hygiena - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - péče o zdraví - denní režim - zdravý životní styl - správná výživa - výběr a způsoby uchovávání potravin - vhodná skladba stravy - pitný režim - existence návykových a zdraví škodlivých látek	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí
uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- cesta do školy - bezpečná cesta do školy - doprava a dopravní značky - osobní bezpečí	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: řešení problémů a rozhodovací dovednosti
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	- riziková místa a situace - chování ke spolužákům, k mladším a slabším - brutalita a násilí - bezpečné chování v rizikovém prostředí	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova: kulturní diference, lidské vztahy, sociální smír a solidarita

<p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>- osobní bezpečí - modelové situace, nácvik jednání a vhodné odpovědi při setkání s cizími lidmi - základy první pomoci, telefonní čísla pro přivolání pomoci v případě ohrožení</p>	<p>1. - 3.</p>	<p><i>Osobnostní a sociální výchova:</i> řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</p>	<p>- bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty</p>	<p>1. - 3.</p>	<p><i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopnosti poznávání</p>
<p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>- možné situace hromadného ohrožení</p>	<p>1. – 3.</p>	<p><i>Výchova demokratického občana:</i> občanská společnost a škola</p>

PŘÍRODOVĚDA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět *Přírodověda*

- je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- zaměřuje se na poznávání přírody, člověka a jím vytvořeného světa a prostředí, využívá vlastní zkušenosti žáků
- opírá se o elementární znalosti, které žáci získali v prvouce i dalších předmětech a současně vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty přírodopis, fyzika a chemie
- umožňuje porozumět souvislostem mezi organizmy navzájem, mezi organizmy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou
- rozvíjí schopnost poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy
- každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví
- utváří kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Přírodověda má v učebním plánu stanoveny 2 vyučovací hodiny za týden pro 4. i 5. ročník.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka Přírodovědy se realizuje ve vyučovacích hodinách v prostorách třídy školy, případně v okolí školy. Žáci využívají všechny dostupné vyučovací pomůcky, včetně počítačů, výukových programů a internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé a dlouhodobé projekty.

Kompetence k učení:

- Učitel vytváří ve třídě vhodný pracovní režim a klima
- Učitel vede žáky k samostatnému pozorování, zaznamenávání a hodnocení získaných výsledků
- Učitel učí žáky vyhledávat a třídit informace a motivuje je k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů:

- Žáci se učí pomocí zadaných úkolů rozpoznat a řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- Učitel vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- Učitel vede žáky k používání správné terminologie, rozvíjí u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, historické události a přírodní jevy
- Učitel ukazuje žákům využití širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální:

- Žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- Učitel projevuje zájem o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské:

- Učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- Žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, toleranci a ohleduplnosti
- Učitel vede žáky k úctě k životu a všemu živému

Kompetence pracovní:

- Učitel umožňuje žákům ověřit si získané poznatky a dovednosti v praxi
- Učitel vede žáky ke správnému způsobu užití pomůcek
- Žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- Žáci jsou vedeni k dodržování obecně platných pravidel bezpečnosti

Průřezová témata zasahující do předmětu *Přírodověda*

Osobnostní a sociální výchova
Environmentální výchova

Předmět: PŘÍRODOVĚDA**Období: 4. – 5. ročník**

Rozmanitost přírody			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka	- nerosty, horniny, půda, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	4. – 5.	Environmentální výchova: základní podmínky života
vysvětlí na základě poznatků o Zemi souvislost s rozdělením času a střídání ročních období	Vesmír a Země, sluneční soustava, den a noc, roční období	5.	Výtvarná výchova: vyjádření fantazie a představ
zkoumá společenstva ve vybraných lokalitách	- rovnováha v přírodě, vztahy mezi organismy, základní společenstva	4. – 5.	
porovnává základní projevy života na konkrétních organismech, třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- rostliny, houby, živočichové, životní podmínky	4. – 5.	Environmentální výchova: ekosystémy Český jazyk: orientace v naučných textech
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- životní podmínky, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	4. – 5.	Environmentální výchova: základní podmínky života Vlastivěda: okolní krajina
stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	4. – 5.	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusů	- látky a jejich vlastnosti, základní jednotky a jejich převody	4. – 5.	

Člověk a jeho zdraví			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí orgánů a podpoře zdravého způsobu života	- lidské tělo, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	4. – 5.	Tělesná výchova: hygiena Výtvarná výchova: pohyb těla
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození	- základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	5.	Osobnostní a sociální výchova: seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- zdravý životní styl - denní režim	4. – 5.	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	- osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení	4. – 5.	
vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	- osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace, dopravní značky	4. – 5.	

	<ul style="list-style-type: none"> - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), služby odborné pomoci - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku 		
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> - návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - osobní bezpečí, označování nebezpečných látek 	4. – 5.	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví, zdravá výživa – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - prevence nemocí a úrazů; osobní, intimní a duševní hygiena - nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) 	4. – 5.	Pracovní činnosti: příprava jednoduchého pokrmu Tělesná výchova: činnosti ovlivňující zdraví
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění, zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - drobné úrazy a poranění - první pomoc při drobných poraněních - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi 	4. – 5.	Pracovní činnosti: bezpečnost práce Tělesná výchova: první pomoc v TV

	spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví, orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	5.	Osobnostní a sociální výchova: poznávání lidí

VLASTIVĚDA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět *Vlastivěda*

- je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- vede k chápání organizace života v obci, ve společnosti
- realizuje praktické poznávání místních, regionálních skutečností s důrazem na dopravní výchovu
- vede žáky k postupnému rozvíjení vztahu k naší vlasti, k národnímu cítění
- napomáhá k upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, k uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení lidí na Zemi
- seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi ve společnosti a ve světě
- směřuje k výchově budoucího občana demokratického státu
- vede žáky k orientaci v časové posloupnosti dějin, v postupu událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaží se o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy:
  - *Místo, kde žijeme*
  - *Lidé kolem nás*
  - *Lidé a čas*

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Vlastivěda má v učebním plánu stanoveny 2 vyučovací hodiny za týden pro 4. i 5. ročník.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá ve třídě nebo v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Využívá se různých forem práce s užitím dostupným vyučovacími pomůckami, krátkodobé a dlouhodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Žáci jsou vedeni k orientaci v plánu obce, na mapě ČR a mapě Evropy
- Učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- Učitel žáků srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů:

- Žáci se učí rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- Učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní:

- Žáci se učí vyjadřovat různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitosti krajiny
- Žáci jsou vedeni k využívání časových údajů při řešení různých situací, rozlišují děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- Při práci ve skupině jsou žáci vedeni k ověřování výsledků
- Učitel podněcuje žáky k diskusi a argumentaci

Kompetence sociální a personální:

- Žáci rozlišují vztahy mezi lidmi a národy, odvodí význam a potřebu pozitivních vztahů mezi lidmi
- Učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamu
- Učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanské:

- Žáci pojmenují některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR, případně ve státech Evropy
- Žáci projevují toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- Učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní:

- Žáci uplatňují elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- Učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- Učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů, zadává úlohy, při kterých žáci mohou spolupracovat

Průřezová témata zasahující do předmětu *Vlastivěda*

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Předmět: VLASTIVĚDA**Období: 4. – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- orientace v místní krajině	4.	Informatika: základní funkce textového a grafického editoru Matematika: diagramy a grafy
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, řídí se podle zásad bezpečného pohybu v přírodě	- okolní krajina, zemský povrch, vodstvo, půdy, rozšíření rostlin a živočichů, orientační body a linie, světové strany	4.	Tělesná výchova: turistika a pobyt v přírodě Výtvarná výchova: vizuálně-obrazné vyjadřovací prvky Přírodověda: životní podmínky
rozdlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává údaje na mapách ČR, Evropy a světa	- naše vlast, Evropa a svět – orientace na mapách, mapy obecně zeměpisné a tematické	4. – 5.	
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	- práce s tematickými a zeměpisnými mapami	4. – 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: objevujeme Evropu a svět
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích	- Evropa a svět – kontinenty, státy Evropy, EU, cestování	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá Anglický jazyk: anglicky mluvící země Hudební výchova: hudební styly a žánry

rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé její zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	4. – 5.	Výchova demokratického občana: principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
vyjádří na základě vlastní zkušenosti vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebepojetí
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení	- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, principy demokracie, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova: mezilidské vztahy Tělesná výchova: zásady chování a jednání Hudební výchova: státní hymna
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které se už tolerovat nemůže, které porušuje základní lidská práva nebo demokratické principy	- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot, ústava	4.	
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4.	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení	- základní globální problémy – sociální, konzumní společnost, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí	5.	
pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy	- orientace v čase, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace	4.	

využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných movitých a nemovitých památek	- proměny způsobu života, významné osobnosti a události našich dějin	4. – 5.	
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích naší minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- počátky našich dějin, Velká Morava, Přemyslovci a Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové, dějiny od vzniku ČR po současnost	4. – 5.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života práce předků na našem území v minulosti a současnosti	- péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	4. – 5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	- minulost kraje a předků, státní svátky a významné dny	4. – 5.	

UMĚNÍ A KULTURA

- charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Umění a kultura* zastřešuje dva obory: *Hudební výchovu* a *Výtvarnou výchovu*. Tyto názvy nesou v naší škole i předměty.

Celá oblast *Umění a kultura* umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa. Představuje umění jakou součást každodenního života i možnosti sebevyjádření a seberealizace.

Žák zde poznává estetický účinek tak, jako v žádném jiném oboru. Učí se tento estetický účinek vnímat a později také hodnotit či vyjádřit.

Další kvalitou, kterou zde žák může uplatnit a rozvíjet, je tvořivost. V tvořivých činnostech rozvíjí neverbální schopnosti vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, pohybu, bodu, tvaru či barvy.

Na 1. stupni seznamujeme žáky prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s možnostmi hudebního a výtvarného vyjádření. Před schopnost pojmenovat a popsat hudební nebo výtvarný dojem klademe vlastní prožitek z hudební činnosti, při něm postupně rozvíjíme schopnost jejich verbální interpretace.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Hudební výchova* v sobě zahrnuje vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Při nich může žák uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém i skupinovém zpěvu, své dovednosti při hře na hudební nástroj a doprovodu zpěvu a při doprovodu hudby pohybem. Při poslechových činnostech ukazujeme žákům průřez a možnosti pestrým spektrem hudebních žánrů.

Žáci se v *Hudební výchově* setkávají s rytmem, rytmickým pohybem a zvukem. Využíváme pro to umění z mluvené řeči. Na to navazuje práce s hlasem mluvním i pěveckým a získávání správných pěveckých návyků. K instrumentálním činnostem využíváme především hru na tělo a hru na Orffovy rytmické nástroje.

Hudbu žákům představujeme jako prostředek k sebevyjádření, k projevení a uplatnění tvořivosti a také jako způsob relaxace. Každá píseň je pro nás svojí textovou stránkou kromě hudebního zážitku také zdrojem poznání, ať už života v minulosti nebo v současnosti.

Časové vymezení předmětu

S *Hudební výchovou* se žáci setkávají podle učebního plánu v jedné vyučovací hodině týdně. Zpěv, poslech nebo vnímání rytmu je však způsobem relaxace a navození poznávání nových věcí i v jiných částech vyučování.

Organizační vymezení předmětu

Hudební výchova se vyučuje ve vyučovacích hodinách. Podle potřeby se může o vyučovací hodinu dělit s jinou oblastí vzdělávání, přičemž v tomto případě se s ní žáci setkají dvakrát týdně. V *Hudební výchově* se žáci všech ročníků seznamují s jedním jevem nebo učivem, nedochází tu k dělení. Dbáme však na to, aby si žáci rozdílné úrovně z vyučování odnesli nový zážitek nebo poznatek.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- seznamujeme žáky s hudební terminologií a symbolikou
- žáci se seznamují s novými pojmy nebo si už slyšené pojmy upevňují
- dochází k rozvoji schopnosti zapamatování, a to díky rytmickému nebo rytmicko-melodickému celku
- žáci získávají nové informace a znalosti z písní nebo o hudbě, která je jim blízká
- rozvíjíme schopnost pozorování a aktivního vnímání hudby

Kompetence k řešení problémů:

- žáci vyhledávají informace o oblíbeném interpretovi
- žáci hledají vlastní, osobité způsoby vyjádření

Kompetence komunikativní:

- představujeme hudbu jako způsob komunikace a sebevyjádření
- používáme rytmické i melodické otázky a odpovědi
- vedeme žáky k vyjádření postojů k určitému hudebnímu dílu a k vyjádření vlastních hudebních preferencí
- žáci se učí formulovat své postoje, jsou vedeni k samostatnému vystupování a sdělení svých poznatků

Kompetence sociální a personální:

- prostřednictvím písní se žáci seznamují se společenskými situacemi a problémy v minulosti a dnes
- žáci mají možnost spolupracovat na výsledném hudebním díle se skupinou nebo svou dovednost projevit samostatně
- žáci prožívají sounáležitost k celku a svůj osobní výkon
- rytmus a hudbu žáci poznávají jako prostředek k seberealizaci a k uspokojení

Kompetence občanská:

- žáci zaujímají osobní účast ve společném procesu tvorby
- žáci prožívají sounáležitost k celku
- prostřednictvím písní a hudby ukazujeme žákům život a strasti předchozích generací
- umožňujeme žákům seznámit se hudebním vyjádřením jiných kultur
- učíme žáky respektovat vkus a dovednosti druhého
- poznáváme svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní:

- provozujeme hudbu jako tvořivou činnost
- žáci zjišťují, že na hudebních dovednostech je třeba pracovat
- žáci získávají základní návyky pro provozování hudby hrou na nástroj nebo zpěvem
- učíme žáky samostatně nebo společně ohodnotit svůj pokrok
- seznamujeme žáky se základy správné hlasové hygieny
- představujeme hudbu jako práci, prostředek k ulehčení práce i jako prostředek k relaxaci

Průřezová témata zasahující do předmětu *Hudební výchova*

Osobnostní a sociální výchova
Multikulturní výchova

Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA**Období: 1. – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti: dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	1. – 3.	Multikulturní výchova: kulturní diference, lidské vztahy
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hra na tělo a hra na rytmické hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře - akcent na těžkou dobu - hudební hry ozvěna, otázka – odpověď	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova: kreativita
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- doprovod písně pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře - tvorba rytmických předeher, meziher a doher - akcent na těžkou dobu při doprovodu písně	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova: kreativita
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- vytleskávání a vyleskávání rytmu, hra na tělo - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách a jednoduchém tanci	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebepojetí, kreativita
rolišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- kvality tónů – délka, síla, barva, výška - rytmus, melodie, kontrast, gradace, pohyb melodie (vzestupná vs. sestupná), zvukomalba - komunikace - interpretace hudby slovním vyjádřením	2. – 3.	Multikulturní výchova: kulturní diference
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální	- hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	1. – 3.	

instrumentální a vokálně instrumentální	- lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka)		
---	---	--	--

Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Období: 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- vokální činnosti, pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V. III. I. volné nástupy VIII. a spodního V. stupně), hudební hry	4. - 5.	<i>Multikulturní výchova:</i> mezilidské vztahy
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	- vokální činnosti, grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie, její reprodukce, využití notačních programů	4. - 5.	<i>Multikulturní výchova:</i> naše vlast, státní hymna
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- instrumentální činnosti, hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře	4. - 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> sebezpoznání a sebepojetí

rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	poslechové činnosti, hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace - hudební styly a žánry	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět Anglický jazyk: anglicky mluvící země Vlastivěda: Evropa a svět
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- instrumentální činnosti, rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher, doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcent na těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry, jednoduchá písňová forma a-b	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - kreativita
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny	- poslechové činnosti, kvality tónů – délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	4. - 5.	
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- hudebně pohybové činnosti, taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na	4. - 5.	Multikulturní výchova: kulturní diference Český jazyk: lidová slovesnost Tělesná výchova:

	<p>změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <p>orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>		rytmické formy cvičení
--	--	--	------------------------

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Výtvarná výchova pracuje s obrazem a zrakovým vjemem. Vychází z dosavadní zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat pocity a prožitky. Žáci mají ve *Výtvarné výchově* možnost sdělení těchto svých zkušeností a prožitků, ale také k jejich osobní interpretaci.

Učivo *Výtvarné výchovy* je rozděleno do tří základních oblastí. Jsou jimi:

- *rozvíjení smyslové citlivosti*
- *uplatňování subjektivity*
- *ověřování komunikačních účinků*

Na základní škole je *Výtvarná výchova* postavena na tvůrčí činnosti. Ta jim umožňuje rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování vedeme žáka k odvaze a chuti uplatnit osobní pocity a prožitky a využít je v tvorbě jako prostředku sebevyjádření a komunikace s okolím.

Výtvarné činnosti umožňují žákovi dojít za poměrně krátkou dobu ke hmatatelnému výsledku své činnosti, což přispívá k sebeuspokojení. Jsou zároveň prostředkem relaxace a uvolnění.

Časové vymezení předmětu

Výtvarná výchova má v prvním období základního vzdělávání časovou dotaci jedné hodiny týdně. Od 4. ročníku se s ní kvůli možnosti zařazení časově i organizačně náročnějších činností setkají na dvě hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova se vyučuje ve vyučovacích hodinách. V rozvrhu hodin ji můžeme pro snadnější organizaci práce spojit i do dvouhodinového bloku buď spolu s *Pracovními činnostmi*, nebo ve formě jednoho dvouhodinového bloku v období dvou týdnů.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- seznamujeme žáky s výtvarnou terminologií
- žáci se seznamují s novými pojmy nebo si už slyšené pojmy upevňují
- rozvíjíme vizuální paměť
- díky výtvarnému zpracování žáci poznávají nové stránky věcí a jevů ze svého okolí
- rozvíjíme schopnost pozorování a aktivního vnímání výtvarného díla umělce nebo spolužáka

Kompetence k řešení problémů:

- žáci hledají vlastní, osobité způsoby vyjádření
- uplatňují svoji tvořivost

Kompetence komunikativní:

- výtvarné dílo je pro žáka způsobem komunikace a sebevyjádření
- žáci poznávají různé možnosti vyjádření, a to prostřednictvím zvolených materiálů i technik
- vedeme žáky k vyjádření postojů k určitému výtvarnému dílu
- žáci se učí formulovat své postoje, jsou vedeni k samostatnému sdělení svých poznatků

Kompetence sociální a personální:

- využíváme možnosti pracovat samostatně nebo skupinově
- žáci mají možnost podílet se na vytváření pravidel při práci v týmu
- ukazujeme žákům jejich podíl na vytváření tvůrčí atmosféry
- žáci prožívají sounáležitost k celku a svůj osobní výkon
- podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáků

Kompetence občanská:

- žáci zaujímají osobní účast ve společném procesu tvorby
- žáci prožívají sounáležitost k celku
- výtvarné dílo žáky seznamuje s okolním světem a vztahy, s minulostí i současností
- učíme žáky respektovat vkus a dovednosti druhého
- poznáváme svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní:

- pracujeme svobodně a tvořivě
- ukazujeme žákům jejich pokrok a zdokonalení
- učíme žáky samostatně nebo společně ohodnotit svůj pokrok
- žáci získávají základní návyky pro přípravu pracovního prostředí, práci, její dokončení a k samostatnému uvedení pracovního prostředí do původního stavu
- seznamujeme žáky s různými technikami a způsoby práce
- představujeme výtvarnou činnost jako práci i jako prostředek k relaxaci a uspokojivému naplnění volného času

Průřezová témata zasahující do předmětu *Výtvarná výchova*

Osobnostní a sociální výchova

Mediální výchova

Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**Období: 1. – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality - uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání
v tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celků	1. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> sebepoznání a sebepojetí, kreativita
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových	1. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> kreativita
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- manipulace s objekty - typy vizuálně obrazných vyjádření, jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba) - osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> sebepoznání a sebepojetí, kreativita
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do kombinace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- záměry tvorby a proměny obsahu - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> sebepoznání a sebepojetí, kreativita

Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**Období: 4. – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu - <i>žák:</i>	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (poměry světla a stínu, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- rozvíjení smyslové citlivosti, prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury- jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uplatňování subjektivity, typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4. – 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání <i>Tělesná výchova:</i> turistika a pohyb v přírodě <i>Vlastivěda:</i> orientace v místní krajině <i>Český jazyk:</i> zážitkové čtení a naslouchání
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- rozvíjení smyslové citlivosti, uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výrazovosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	4. – 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> osobnostní rozvoj - kreativita <i>Matematika:</i> práce s geometrickými útvary
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- uplatňování subjektivity, prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4. - 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> osobnostní rozvoj, kreativita <i>Přírodověda:</i> Vesmír a Země, lidské tělo
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě	- rozvíjení smyslové citlivosti, reflexe a vztahy mezizrakového vnímání k vnímání ostatními	4. - 5.	

<p>vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p>	<p>smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama</p>		
<p>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<p>- uplatňování subjektivity, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<p>4. - 5.</p>	
<p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<p>- ověřování komunikačních účinků, osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje - jejich porovnávání s vlastní interpretací</p>	<p>4. - 5.</p>	<p>Multikulturní výchova: interpretace vztahu sdělení a reality</p>
<p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>- ověřování komunikačních účinků, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního umění obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl</p>	<p>4. - 5.</p>	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

- charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty jako je styl života, zdravotně preventivní chování, ale i kvalita mezilidských vztahů, životního prostředí, bezpečí člověka a podobně.

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* se na prvním stupni základního vzdělávání uskutečňuje ve vzdělávacím oboru a stejnojmenném předmětu *Tělesná výchova*. I když tu ještě není předmět *Člověk a zdraví*, který se pod různými názvy objevuje v učebních plánech na druhém stupni, získávají žáci povědomí a základní znalosti už od 1. ročníku školní docházky, a to především integrovaně ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*.

Vzdělávání v této oblasti, tedy v *Tělesné výchově* i v dalších setkáních se zdravím člověka v jiných oborech, směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, poznali hodnotu zdraví, možnosti a smysl zdravotní prevence i problémy spojené s nemocí či jiným poškozením zdraví.

K tomu všemu má vést především uvědomování si vlastní zodpovědnosti za svoje zdraví a možnostmi jeho ovlivnění, i svého dílu zodpovědnosti za zdraví druhých lidí. S tím souvisí rozvoj schopnosti správného rozhodování a získávání návyků správného chování.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obor *Tělesná výchova* směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a také k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu. Zvládnutí těchto pohybových dovedností pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. K pohybovému vzdělávání v Tělesné výchově patří také rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, stejně jako odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce.

Od prvních hodin Tělesné výchovy dáváme žákům možnost prožít pohyb jako zdravou, žádoucí činnost, která je pro ně zdrojem radosti, uvolnění a relaxace. Využíváme příležitosti ukázat souvislost mezi jejich aktivitou a výslednou zdatností. Budujeme vědomí, že zdatnost a fyzickou kondici mohou sami žáci ovlivnit a že souvisí s jejich postoji, návyky a způsobem života.

Časové vymezení předmětu

Tělesná výchova má časovou dotaci dvě vyučovací hodiny za týden. Menší pohybové aktivity zařazujeme jako způsob relaxace a uvolnění v krátkých časových úsecích i do jiných vyučovacích hodin.

Organizační vymezení předmětu

Místem pro vyučování *Tělesné výchovy* je v naší škole tělocvična. Pokud to počasí a plánované aktivity umožňují, vyučuje se venku v okolí školy. Při *Tělesné výchově* zpravidla nedochází k dělení ročníků na různé činnosti. Každý přiměřeně svému věku a schopnostem provádí učitelem řízenou činnost podle svých možností a dispozic. Dbáme však na to, aby si žáci rozdílné úrovně z vyučování odnesli nový zážitek nebo poznatek. Učitel pak činnost a výkonnost žáků posuzuje podle jejich pokroku a podle vůle a snahy o co nejlepší výkon.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k tomu, že jejich fyzická kondice a zdatnost je proměnlivá v závislosti na jejich postojích a úsilí
- nabízíme žákům možnosti k učení se pohybu, ke zdokonalování pohybových dovedností a ke zvyšování jejich zdatnosti
- používáním učíme a upevňujeme správné termíny týkající se částí těla i pohybových aktivit
- vedeme k uvědomění, že učení se pohybovým činnostem a rozvoj osobní zdatnosti mají vliv na další oblasti života
- volíme pohybové aktivity, které probouzí zájem žáků o pohyb a snahu o jejich zvládnutí
- probouzíme zájem o oblast zdraví

Kompetence k řešení problémů:

- při pohybových hrách žáci samostatně nebo ve skupině volí taktiku a efektivní strategie
- ukazujeme žákům možnosti pro pohybové činnosti
- postupy vedoucí k úspěchu pohybové hry nebo aktivity aplikujeme na situace každodenního života

Kompetence komunikativní:

- představujeme pohyb i tělesný postoj jako způsob komunikace a sebevyjádření
- umožňujeme žákům formulovat své pocity a postoje při pohybové činnosti nebo po ní
- žáci mají možnost společně volit skupinové strategie při hrách

Kompetence sociální a personální:

- prezentujeme pohyb a tělesnou výchovu jako zdroj sebepoznání
- žáci mají možnost spolupracovat na výsledku aktivit s ostatními nebo samostatně využít svých schopností a možností
- žáci prožívají sounáležitost k celku a svůj osobní výkon
- žáci poznávají pohyb i namáhavý výkon jako prostředek k seberealizaci a k uspokojení
- vedeme žáky k přijetí vlastní zodpovědnosti za zdraví a fyzický výkon

Kompetence občanská:

- žáci zaujímají osobní účast a svůj podíl na výsledku celku
- posilujeme schopnost hrát fair play
- prezentujeme zdraví a schopnost pohybu jako žádoucí stav
- učíme žáky respektovat a ocenit výkon druhého
- poznáváme pravidla, svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní:

- vedeme výuku s přesvědčením, že na fyzické zdatnosti a jejím zlepšení je třeba pracovat
- žáci získávají základní návyky pro provozování sportu a pohybových činností
- učíme žáky samostatně nebo společně ohodnotit svůj pokrok

- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti při pohybu a sportu
- představujeme sport jako práci, prostředek k ulehčení práce i jako prostředek k relaxaci

Průřezová témata zasahující do předmětu *Tělesná výchova*

Osobnostní a sociální výchova

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA**Období: 1. – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - turistika a pobyt v přírodě, přesun do terénu, chůze v terénu, ochrana přírody 	1. – 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebezpojetí</p> <p>Environmentální výchova: lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí</p>
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině a usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry, hry rozvíjející pohybovou tvořivost - základy gymnastiky, průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s nářadím a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti žáků - rytmické a kondiční cvičení pro děti, kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - základy atletiky: rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem - plavání 	1. - 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebezpojetí, kreativita</p>
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> - základy sportovních her, manipulace s míčem - spolupráce ve hře, průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel sportovních her a soutěží - zásady fair play 	1. - 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebezpojetí, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty a postoje</p> <p>Multikulturní výchova: lidské vztahy</p>
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých	<ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou zátěží, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení – 	1. – 3.	<p>Osobnostní a sociální výchova: sebezpoznání a sebezpojetí,</p>

prostorech školy	vybavení žáka správnými návyky a souborem jednoduchých cviků - správné držení těla - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí - hygiena při tělesné výchově, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách		kreativita
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály - pravidla podle zjednodušených sportovních her a soutěží	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání

Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Období: 4. – 5. ročník

podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	<u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u> - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - napínací a protahovací cvičení, příprava na zátěž a uklidnění po ní	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj, psychohygiena
	<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:</u> - turistika a pobyt v přírodě – chůze v terénu, ochrana přírody		Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí Výtvarná výchova: vizuálně-obrazné vyjádření Vlastivěda: orientace v místní krajině
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u> - příprava organismu před pohybovou činností, zklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti, průpravné, kondiční a relaxační cvičení	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj – kreativita, rozvoj schopností poznání

	<p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravné úpoly, přetahy a přetlaky 		
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost - základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí - základy atletiky – rychlý běh, hod míčkem, skok - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - základy sportovních her, manipulace s míčem - sportovní utkání - plavání – základní plavecké dovednosti 	<p>4. – 5.</p>	<p><i>Hudební výchova:</i> lidové tance <i>Český jazyk:</i> lidová slovesnost</p>
<p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena související s pohybovou aktivitou, vhodné oblečení a obutí - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách tělesné výchovy 	<p>4. – 5.</p>	<p><i>Osobnostní a sociální výchova:</i> osobnostní rozvoj – seberealizace a sebeorganizace <i>Přírodověda:</i> lidské tělo, úrazy, poranění, první pomoc</p>
<p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<p><u>Činnosti podporující pohybové učení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy 	<p>4. – 5.</p>	
<p>jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<p><u>Činnosti podporující pohybové učení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace při TV <p><u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady jednání a chování – fair play, 	<p>4. – 5.</p>	<p><i>Přírodověda:</i> péče o zdraví, zdravý životní styl <i>Vlastivěda:</i> pravidla slušného chování</p>

	olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových dovedností, her, soutěží a závodů		
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<u>Činnosti podporující pohybové učení:</u> - komunikace v tělesné výchově – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály	4. – 5.	
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěží na úrovni třídy	<u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u> - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	4. – 5.	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<u>Činnosti podporující pohybové učení:</u> - měření výkonů, základní pohybové testy	4. – 5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	<u>Činnosti podporující pohybové učení:</u> - zdroje informací o pohybových činnostech	4. – 5.	Mediální výchova: fungování a vliv médií ve společnosti Informatika: společenský tok informací

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* seznamuje žáky s pestrým světem pracovních činností a technologií, vede je k získávání základních pracovních dovedností a návyků a pomáhá v jejich prvotní orientaci ve světě lidských činností a povolání.

Tato oblast vychází z konkrétních životních situací, v nichž se žáci setkávají s lidskou činností a technikou. Zaměřujeme se v ní na praktické pracovní dovednosti a návyky, které jsou základem budoucího uplatnění žáků.

Na 1. stupni tvoří tuto oblast čtyři **tematické okruhy**:

- *Práce s drobným materiálem*
- *Konstrukční činnosti*
- *Pěstitelské práce*
- *Příprava pokrmů*

Ty jsou na naší škole obsaženy v předmětu nazvaném *Pracovní činnosti*. V něm se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky jako je plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti, a to jak samostatně, tak i v týmu. Doprovodným aspektem všech činností je dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vedle tohoto předmětu se žáci s prací a pracovními návyky setkávají v ostatních oborech a předmětech, kde rozvíjíme jejich pracovní kompetence. Škola je prvním místem a etapou života dětí, kde se setkávají s prací a zodpovědností za plnění svých pracovních úkolů.

PRACOVNÍ ČINNOSTI

- charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět *Pracovní činnosti* nabízí žákům důležitý protipól myšlenkové práce, se kterou se ve škole převážně setkávají. V tomto předmětu naopak dochází k odlehčení pamětních a myšlenkových procesů, přičemž žáci mohou využít svých praktických dovedností a zručnosti. Ty mohli získat pozorováním práce dospělých a jejím napodobováním, například při hře. Také zde mohou uplatnit tvůrčí přístup.

Pracovní činnosti jsou tedy předmětem úzce spojeným s praktickou stránkou života. Žáci si při něm osahají nové materiály, vyzkouší nové techniky. Vidí v krátké časové etapě nejen hmatatelný výsledek své práce, ale už v průběhu činnosti vidí, jak se k výsledku přibližují.

Dovednosti a návyky získané při *Pracovních činnostech* jsou snadno využitelné v každodenních situacích. Proto žáky mohou více než jiné předměty naplňovat prožitkem *smyslu* vlastní činnosti. Tento smysl je jim také ukazován učitelem, ale zrovna tak je patrný při pohledu na hotové dílo. Předmět přispívá i k uvědomění si hodnoty času a práce.

Časové vymezení předmětu

Pracovní činnosti mají v naší škole na 1. stupni základního vzdělávání časovou dotaci jednu hodinu týdně. S prací, přístupem k ní a s uplatňováním pracovních návyků se žáci denně setkávají i v ostatních předmětech.

Organizační vymezení předmětu

Pracovním činnostem se vyučuje ve vyučovacích hodinách. V rozvrhu hodin ji můžeme pro snadnější organizaci práce spojit i do dvouhodinového bloku buď spolu s *Výtvarnou výchovou*, kde se pak zaměření bloku v týdenních intervalech střídá, nebo ve formě jednoho dvouhodinového bloku v období dvou týdnů.

Výchovné a vzdělávací strategie

kterými dochází k utváření a rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- seznamujeme žáky s pracovními dovednostmi návyky z různých pracovních oblastí
- žáci se seznamují s novými pojmy nebo si už slyšené pojmy upevňují
- seznamujeme s vhodnými pracovními nástroji, materiály a technikami
- díky uchopení činnosti žáci poznávají nové stránky věcí a jevů ze svého okolí
- rozvíjíme schopnost pozorování a aktivního vnímání pracovního postupu

Kompetence k řešení problémů:

- seznamujeme žáky s vhodnými pracovními nástroji a postupy použitelnými při práci i v běžném životě
- povzbuzujeme žáky k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti

Kompetence komunikativní:

- prostřednictvím pracovní činnosti vedeme žáky k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa
- výsledek pracovní činnosti je pro žáka způsobem komunikace a sebevyjádření
- vedeme žáky k vyjádření postojů k určité práci
- žáci se učí formulovat své postoje, jsou vedeni k samostatnému sdělení svých poznatků

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- prostřednictvím realizace pracovních úkolů povzbuzujeme žáky k sebedůvěře
- pracovní činností umožňujeme žákům seberealizaci
- využíváme možnosti pracovat samostatně nebo skupinově
- žáci mají možnost podílet se na vytváření pravidel při práci v týmu
- ukazujeme žákům jejich podíl na vytváření tvůrčí atmosféry
- žáci prožívají sounáležitost k celku a svůj osobní výkon

Kompetence občanská:

- seznamujeme s technikou jako významnou součástí lidské kultury
- žáci získávají vztah k lidským objevům a k technice
- poukazujeme na šetrné zacházení s přírodou při využívání přírodních materiálů
- žáci zaujímají osobní účast ve společném procesu tvorby
- žáci prožívají sounáležitost k celku
- učíme žáky respektovat dovednosti druhého
- poznáváme svá práva a povinnosti

Kompetence pracovní:

- pěstujeme kladný vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vedeme k organizaci a plánování práce
- povzbuzujeme žáky k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- pracujeme svobodně a tvořivě
- učíme žáky samostatně nebo společně ohodnotit výsledek své práce
- žáci získávají základní návyky pro přípravu pracovního prostředí, práci, její dokončení a k samostatnému uvedení pracovního prostředí do původního stavu

- seznamujeme žáky s různými technikami a způsoby práce
- představujeme práci i jako prostředek k relaxaci a uspokojivému naplnění volného času

Průřezová témata zasahující do předmětu *Pracovní činnosti*

Osobnostní a sociální výchova

Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI**Období: 1. – 3. ročník**

Práce s drobným materiálem			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- vlastnosti materiálů – přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - lidové zvyky, tradice a řemesla (oslavy svátků)	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání, kreativita
pracuje podle slovního návodu a předlohy	- jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce	2. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> seberegulace a sebeorganizace

Konstrukční činnosti			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- práce se stavebnicí, sestavování modelů - stavby podle návodu a předlohy	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> kreativita

Pěstitelské práce			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- seznámení se základními podmínkami pro pěstování rostlin - půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání
pečuje o nenáročné rostliny	- pěstování rostlin ze semen v místnosti - pěstování pokojových rostlin	1. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání

Příprava pokrmů			
Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
připraví tabuli pro jednoduché stolování	- jednoduchá úprava stolu před stolováním	1. – 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování	1. - 3.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika

Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

Období: 4. – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu - žák:	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu	4. – 5.	<i>Osobnostní a sociální výchova:</i> kreativita
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- lidové zvyky, tradice, řemesla	4. – 5.	<i>Český jazyk:</i> blahopřání a pozdrav <i>Anglický jazyk:</i> blahopřání a pozdrav
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití	4. – 5.	

udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- bezpečnost a uspořádání práce	4. – 5.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- práce se stavebnicí	4. – 5.	Matematika: prostorová představivost
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	4. – 5.	Matematika: osová souměrnost
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4. – 5.	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, práce s rostlinami – pokusy, pozorování	4. – 5.	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě, pěstování pokojových rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	4. – 5.	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- využití nářadí při práci s rostlinami	4. – 5.	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- pracovní hygiena, první pomoc při úrazu	4. – 5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně	- základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie, význam	4. – 5.	
připraví samostatně jednoduchý pokrm	- výběr, nákup a skladování potravin	4. – 5.	Přírodověda: zdravý životní styl
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	4. – 5.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- pracovní hygiena v prostorách kuchyně, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4. – 5.	Přírodověda: úrazy a poranění, první pomoc

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezové téma: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

<i>Osobnostní rozvoj</i>			
Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Rozvoj schopností poznávání	1. – 5.	Český jazyk, Anglický jazyk, Prvouka, Matematika, Přírodověda, Vlastivěda	<ul style="list-style-type: none"> - hry a aktivity na cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; - cvičení dovedností zapamatování čteného, slyšeného i viděného; - řešení problémů a problémových úloh – matematických i příběhem nastíněných; - dovednosti pro učení a studium – diskuse o nich a představení strategií pro zapamatování si učiva v přírodovědě, vlastivědě a v anglickém jazyce
Sebepoznání a sebepojetí	1. – 5.	Český jazyk, Anglický jazyk, Prvouka, Přírodověda	<ul style="list-style-type: none"> - já jako zdroj informací o sobě – vyjadřování a sdílení informací o sobě ve slohových a komunikačních aktivitách; - druzí jako zdroj informací o mně – reakce na moje sdělení; - moje tělo – poznávání mého těla a mého okolí v učivu prvouky
Seberegulace a sebeorganizace	1. – 5.	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Český jazyk (čtení),	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení sebekontroly a sebeovládání při pohybových hrách v tělesné výchově;

		ostatní předměty	<ul style="list-style-type: none"> - organizace vlastního času při samostatné nebo skupinové práci ve všech předmětech; - plánování učení – při možnosti samostatného stanovení termínu ke splnění daného úkolu; - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení při sebehodnocení
Psychohygienu	1. – 5.	Český jazyk (sloh, psaní), Hudební výchova, Tělesná výchova, Výtvarná výchova	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování vlastních pocitů - co se mi líbí a co se mi nelíbí; - nabídka verbálních nástrojů pro sdělení vlastních potřeb, vytváření modelových situací; - relaxace v tělesné, výtvarné a hudební výchově
Kreativita	1. – 5.	Český jazyk (sloh, psaní), Výtvarná výchova, Pracovní činnosti, Hudební výchova, Tělesná výchova	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak) prostřednictvím brainstormingu, pětilistku, možnosti dokončit větu dle svého nápadu, dokončení příběhu... - uplatnění svého nápadu při výtvarné činnosti, při tvořivé pracovní činnosti, dokončení textu nebo melodie v hudební výchově, vyjádření pohybem - ocenění kreativity a vlastního řešení situace nebo problému ze strany učitele

<i>Sociální rozvoj</i>			
Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Poznávání lidí	1. – 5.	Český jazyk (sloh, čtení), Anglický jazyk, Prvouka,	<ul style="list-style-type: none"> - vzájemné poznávání se ve třídě – pojmenování a popis odlišností; - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem ve výtvarném

		Výtvarná výchova, Tělesná výchova	vyjádření, při tělovýchovných aktivitách - hledání výhod v odlišnostech - vyjádření vlastních zálib, podoby a možností v anglickém jazyce
Mezilidské vztahy	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda	- vztahy v naší třídě – jaké vztahy mám k jednotlivým spolužákům, moje role v utváření vztahů se spolužáky - péče o dobré vztahy – hledání kladů na spolužácích a lidech v mém okolí (co kdo dělá, co kdo umí, co se mi na něm líbí); - hry pro rozvoj vnímání a empatie; - pomoc – kdy a jak pomáhat, jak si o pomoc říct, jak odpovědět na žádost o pomoc (vytváření modelových situací) - důsledky dobrých a špatných mezilidských vztahů v historii (Vlastivěda)
Komunikace	1. – 5.	Český jazyk (sloh, čtení), Prvouka, Anglický jazyk	- cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání – nápodoba, reprodukce, volba doplňujících otázek k vyslechnutému sdělení; - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – komunikační hry, pantomima; - specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“) – co vím o daném tématu, sdělení vlastních zážitků a zkušeností; - rozhovor na dané téma, hraní rolí; - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) – vytváření modelových situací;

			<ul style="list-style-type: none"> - efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace – sdělení vlastního přání, modelové věty pro odmítnutí požadavku nebo pomoci; - pravda, lež a předstírání v komunikaci – hledání nereálných sdělení v textu, diskuse nad příčinami a účinky lži
Kooperace a kompetice	1. – 5.	rozvíjení zařazováním kooperativního učení ve všech předmětech	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

<i>Morální rozvoj</i>			
Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	1. – 5.	napříč všemi předměty	<ul style="list-style-type: none"> - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích – využívání aktuálních problémů žáků, nabízení řešení prostřednictvím modelových situací, hledání společného řešení problémů se žáky - zvládání učebních problémů vázaných na látku

			<p>předmětů – sdělení nápadů pro osvojení učiva od spolužáků, vzájemná inspirace</p> <ul style="list-style-type: none"> - problémy v seberegulaci – způsoby vyjádření vlastních pocitů
Hodnoty, postoje, praktická etika	1. – 5.	napříč všemi předměty	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd. – používání a objasňování pojmů, hledání příkladů u knižních hrdinů; - pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) – hledání vzorů v příbězích i ve svém okolí, případně ve vlastní zkušenosti; - dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne – pozorováním učitele, ocenění dovednosti rozhodování, hledání dalších možností

Průřezové téma: VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Občanská společnost a škola	1. – 5.	nad rámec předmětů	<ul style="list-style-type: none"> - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; - způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (možnost přijetí

			<ul style="list-style-type: none"> úkolů přínosných pro celek, zodpovědnost); - formy participace žáků na životě místní komunity, diskuse o fungování a zodpovědnosti v obci
Občan, občanská společnost a stát	1. – 5.	Vlastivěda, Přírodověda, Prvouka, Český jazyk	<ul style="list-style-type: none"> - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); - principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	5.	Vlastivěda	<ul style="list-style-type: none"> - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; - demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Průřezové téma: VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Evropa a svět nás zajímá	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Prvouka, Anglický jazyk, Vlastivěda	<ul style="list-style-type: none"> - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; - naši sousedé v Evropě;

			<ul style="list-style-type: none"> - život dětí v jiných zemích; - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Objevujeme Evropu a svět	3. – 5.	Vlastivěda, Anglický jazyk	<ul style="list-style-type: none"> - naše vlast a Evropa; - evropské krajiny; - Evropa a svět; - mezinárodní setkávání – vyhledání a komunikace s partnerskou školou v zahraničí; - státní a evropské symboly; - život Evropanů a styl života v evropských rodinách
Jsme Evropané	není zařazeno		

Průřezové téma: MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Kulturní diference	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Prvouka, Přírodověda, Anglický jazyk	<ul style="list-style-type: none"> - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti – vedení k uvědomění si jedinečnosti své i druhých (spolužáků, dospělých, starých lidí); - člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky - popis a obohacování slovníku pro popis vlastních emocí; - poznávání vlastního kulturního zakotvení – respektování tradic, srovnání s tradicemi jiných národů

			<p>nebo etnik;</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy) – seznamování s odlišnými etniky (obrázky, zkušenosti dětí)
Lidské vztahy	1. – 5.	Český jazyk (sloh, čtení), nad rámec předmětů	<ul style="list-style-type: none"> - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - oceňování spolupráce a schopnosti spolupracovat; - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost – při navozování situací ke spolupráci, ukazování toho, jaké jednání druhých je pro mě přijatelné; - předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace) – diskuse, sdílení názorů; - uplatňování principu slušného chování (základní morální normy) – diskuse o jejich smyslu; - tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého – hraní rolí; - lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy – navozování tématu pomoci
Etnický původ	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Vlastivěda, Anglický jazyk, přesah hranic předmětů	<ul style="list-style-type: none"> - rovnocennost všech etnických skupin a kultur – diskuse nad obrázky, využití navozených situací k diskusi a sdílení názorů a zkušeností; - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost – diskuse nad obrázky, využití navozených situací k diskusi a sdílení názorů a zkušeností;

			<ul style="list-style-type: none"> - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti – výchozím bodem je zkušenost dětí a aktuální témata; - různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa – porovnání názorů ve třídě, aplikace různosti na obec, vlast, Evropu, svět; - projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku – diskuse nad aktuálními tématy
Multikulturalita	1. – 5.	Český jazyk (čtení), Prvouka, Přírodověda, Anglický jazyk	<ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; - naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
Princip sociálního smíru a solidarity	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Prvouka	<ul style="list-style-type: none"> - nekonfliktní život v multikulturní společnosti; - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

Průřezové téma: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh		Předmět	Forma realizace
------------------------	--	----------------	------------------------

	Ročník		
Ekosystémy	1. – 5.	Prvouka, Přírodověda	<ul style="list-style-type: none"> - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); - pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); - vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); - moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický - deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); - lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); - kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
Základní podmínky života	3. – 5.	Prvouka, Přírodověda	<ul style="list-style-type: none"> - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); - půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); - ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů,

			<p>význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás);</p> <ul style="list-style-type: none"> - energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); - přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	1. – 5.	Prvouka, Přírodověda, nad rámec předmětů	<ul style="list-style-type: none"> - doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); - průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); - odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); - akce k ochraně přírody (Den Země apod.)
Vztah člověka k prostředí	1. – 5.	Prvouka, Přírodověda	<ul style="list-style-type: none"> - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé);

			<ul style="list-style-type: none"> - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); - nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
--	--	--	---

Průřezové téma: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

<i>Tematické okruhy receptivních činností</i>			
Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	1. – 5.	Český jazyk (čtení)	<ul style="list-style-type: none"> - pěstování kritického přístupu k textu, ke zpravodajství a reklamě; - rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; - hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů);

			<ul style="list-style-type: none"> - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; - identifikování základních orientačních prvků v textu
Intepretace vztahu mediálních sdělení a reality	1. – 5.	Český jazyk (čtení), napříč předměty	<ul style="list-style-type: none"> - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; - rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem;
Fungování a vliv médií ve společnosti	1. – 5.	Český jazyk (čtení, sloh), Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda	<ul style="list-style-type: none"> - vliv médií na každodenní život, společnost; - role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; - role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); - vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); - role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

Tematický okruh	Ročník	Předmět	Forma realizace
Tvorba mediálního sdělení	4. – 5.	Český jazyk (sloh)	<ul style="list-style-type: none"> - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení

Práce v realizačním týmu	1. – 5.	nad rámec předmětů	<ul style="list-style-type: none"> - utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; - stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
---------------------------------	---------	--------------------	---

Analýza podmínek školy - metodou SWOT

SWOT = strenghts, weaknesses, opportunities and threats

Silné a slabé stránky se týkají především vnitřního prostředí školy

V LIDSKÉM POTENCIÁLU

Silné stránky

- vhodná věková různorodost pedagogického sboru
- ochota pracovníků školy ke změnám
- ochota pracovníků školy věnovat se dětem i nad rámec vyučování
- schopnost pracovníků školy využívat moderní technologie
- ochota pracovníků školy vzdělávat se
- malý počet zaměstnanců - ochota učitelů dohodnout se
- dobrá jazyková úroveň učitele jazyků; schopnost vyučovat AJ i NJ

Slabé stránky

- nemotivující finanční ohodnocení při práci nad rámec svých povinností
- malý počet zaměstnanců (omezená možnost výměny zkušeností)

V PEDAGOGICKÉM PROCESU

Silné stránky

- důraz je kladen na smysluplné učení a schopnost vlastního uvažování
- individuální přístup k žákům
- prostor pro spolupráci žáků, včetně předávání zkušeností starších žáků mladším
- snaha o propojení mezi jednotlivými předměty (projekty atd.)
- větší volnost při výuce (odbourává časovou tíseň)

- využívání počítače i internetu ve výuce
- žáci se přirozeně učí samostatně práci
- kvalitní spolupráce mezi MŠ a ZŠ, provázanost cílů
- inspirace čerpaná z alternativních směrů
- zájem pedagoga na dosažení co nejlepších výsledků

Slabé stránky

- dva až tři ročníky v jedné třídě

V MATERIÁLNÍM VYBAVENÍ

Silné stránky

- vybavení výpočetní technikou
- zajištěno stravování žáků, pitný režim
- prostorné třídy, pěkné místnosti ŠD
- připojení školy k internetu, vlastní webové stránky

Slabé stránky

- zastaralé technické vybavení školy
- nedostatečné vybavení pomůckami, didaktickou technikou
- nedostatek odborných učeben
- chybí tělocvična i sportovní hřiště
- absence školního pozemku
- zastaralé vybavení kabinetu
- zastaralé a nedostatečné vybavení školní knihovny
- chybějící čtenářský koutek
- nedostatečné vybavení ŠD pomůckami rozvíjejícími osobnost nebo znalosti žáků

V OSTATNÍCH FAKTORECH

Silné stránky

- dobrá sociální skladba žáků
- společná vystoupení, akce školy, hry, tradice
- dobrá spolupráce s rodiči, s obcí, s veřejností, s okolními školami
- velká nabídka mimoškolní činnosti; nabídka k rozvoji osobnosti dítěte mimo vyučování, nabídka i pro rodiče
- citlivé jednání při hledání řešení problémů žáků
- komorní velikost třídy dopomáhá absenci patologických jevů ve třídě, zároveň učitelům umožňuje dobrou znalost individuálních potřeb žáků

Slabé stránky

- malá informovanost o zkušenostech s RVP v zahraničí i u nás

Příležitosti a rizika

- vypovídají spíše o vnějších vlivech

Příležitosti pro naši školu, pro školství a pro žáky

- využít podnětů z alternativních směrů výchovy a vzdělávání
- využít malého počtu žáků k ještě individuálnějšímu přístupu (rozvoj talentů, podpora slabších žáků)
- snaha navázat spolupráci se školou v zahraničí
- odbourání zdvojení učiva
- větší různorodost škol, a tak i pestřejší nabídka ve školství
- málotřídní způsob výuky dětem umožňuje déle si uchovat pozitivní vztah ke škole

Rizika pro naši školu a pro žáky

- málo příležitostí k účasti na vzdělávání pedagogických pracovníků (nemožnost suplování při malém počtu učitelů)
- nedostatek (malý počet) žáků, nepříznivý vývoj demografické křivky ve spádových obcích
- rozdílná úroveň vzdělání při přestupu do dalších tříd v jiné škole

Příležitosti pro rodiče a vyučující

- rodiče i učitelé jsou nepřímo nuceni uvažovat o možnostech zkvalitnění výchovného a vzdělávacího procesu

Rizika pro rodiče a vyučující

- nedostatek finančního zajištění výuky (nedostatek prostředků na nadstandardní pomůcky)

V Písečném, dne 27. srpna 2012

Podpis ředitele:

Od příběhů k životu – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Projednán na pedagogické radě dne .....

Podpisy přítomných: .....

.....
.....
.....
.....

Projednáno školskou radou dne .....

Podpisy přítomných: .....

.....
.....
.....
.....